

Onderwerp Informeren evaluatie voor- en vroegschoolse educatie

Steller M.J.M. Mulder

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 60 97 Bijlage(n) 3

Ons kenmerk 5047023

Datum 18-06-2015 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

In deze brief informeren wij u over de voortgang van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) in Groningen. We evalueren de beleidsperiode 2011-2015. De hiervoor gebruikte rapporten zijn als bijlage toegevoegd.¹

Inleiding

In 2011 stelde uw Raad het uitvoeringsplan Kansen voor jonge kinderen vast. Hierin is aangegeven dat we alle jonge kinderen de mogelijkheid bieden om mee te kunnen doen aan een kwalitatief hoogwaardig ontwikkelingsgericht voorschools aanbod. We willen dat alle kinderen met evenveel kansen beginnen aan het basisonderwijs. Daarom besteden we extra aandacht aan kinderen en gezinnen in achterstands- en/of risicosituaties.

We bieden voor alle peuters van 2-4 jaar, van wie de ouders geen gebruik kunnen maken van kinderdagopvangtoeslag², een basis ontwikkelingsgericht programma (BOP) van 6 uur per week. Peuters die wat extra nodig hebben bieden we een intensiever aanbod van 12 uur per week, een vve programma. Een vve programma is alleen bedoeld voor vve doelgroepkinderen. Deze kinderen groeien op in een niet stimulerende taalrijke omgeving en hebben laag opgeleide ouders. Het eerst genoemde programma bekostigen we als gemeente zelf en de vve programma's bekostigen we via de rijksregeling OAB (onderwijsachterstandenbeleid)³. Ouders betalen een inkomensafhankelijke ouderbijdrage voor deelname van hun kinderen aan deze programma's. De afgelopen jaren heeft het vve beleid een kwaliteitsimpuls gekregen. Hierover zijn bestuursafspraken gemaakt met het rijk.

¹ Voor het opstellen van deze brief is gebruik gemaakt van Het rapport De kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Groningen in 2013' (Inspectie van het onderwijs). De monitor Leerprestaties gemeente Groningen 2013-2014 (Cedin)

² De kinderopvangtoeslag is alleen bedoeld voor ouders die samenwerken of voor ouders die verplicht moeten re-integreren of verplicht een opleiding volgen

³ OAB regeling betreft 1,7 miljoen euro per jaar over de periode 2011-2015

We investeren in deze voorschoolse programma's omdat we willen voorkomen dat een peuter met een (taal-) ontwikkelingsachterstand aan het basisonderwijs begint. Maar we willen ook bereiken dat dit effect langer voortduurt. Daarom investeren we in het basisonderwijs ook in schakelgroepen voor jonge kinderen en activiteiten in de verlengde schooldag. Verderop in deze brief komen we hierop terug. Eén van de nieuwe maatregelen die we in het voorjaar 2015 hebben ingezet is het ontwikkel- en onderzoekstraject Success for All. Een in Nederland unieke aanpak gericht op taalontwikkeling. U bent daarover in maart 2015 geïnformeerd. De ervaringen die we met deze aanpak opdoen kan het onderwijs wellicht toepassen in de bestaande aanpakken, zoals de schakelgroepen.

Bestuursafspraken

Een jaar nadat in 2011 de rijksregeling OAB van kracht werd, hebben we als stad bestuursafspraken gemaakt met het Rijk. Doel van deze afspraken was om vve en extra leertijd voor jonge kinderen effectiever te benutten (kwaliteitsimpuls). Onze ambities zijn samen met de partners uitgewerkt in concrete maatregelen voor de periode 2012-2015. In onze brief aan uw Raad van februari 2012, hebben wij u geïnformeerd over de wijze waarop wij aan de maatregelen uitvoering wilden geven. In deze brief informeren wij u over de voortgang.

Om de maatregelen te kunnen uitvoeren ontvingen wij bovenop de OAB regeling (1,7 miljoen euro per jaar) die loopt van 2011-2015, vanaf 2012 tot en met 2015 via een specifieke uitkering extra middelen (oplopend van € 631.000 in 2012 tot € 856.000 in 2013-2015).

Samenvattend hebben we de afgelopen jaren een extra impuls kunnen geven aan:

- * Het verbeteren van het **bereik** van de vve doelgroepkinderen;
- * Het maken van **resultaatafspraken** gericht op vve;
- * Het verbeteren van de **kwaliteit** van vve;
- * **Ondersteuning van ouders** bij het stimuleren van de ontwikkeling van hun kind;
- * Het uitbreiden van activiteiten gericht op **extra leertijd** voor kinderen.

Op deze onderdelen zullen we hieronder verder ingaan.

Bereik

In 2011 is uitgegaan van een geschatte omvang van 660 doelgroepkinderen die in aanmerking komen van vve. In 2014 bleek de gemiddelde omvang veel lager te liggen, namelijk 421 doelgroepkinderen. Het aantal varieerde tussen 448 en 397 kinderen. De gezamenlijk opgestelde vve doelgroep definitie die in 2011 was vastgesteld door het college (subsidievoorwaarden) bleek in 2012 niet precies genoeg te worden toegepast. Vanaf 2012 verloopt de indicatie stelling, niet meer via de uitvoerende instellingen maar alleen nog via het CJG. De definitie wordt strikter gehanteerd en o.a. toegepast voor peuters vanaf 2,5 jaar i.p.v. 2 jaar. De registratie bij de instellingen is goed op orde gebracht. Het gemiddelde aantal peuters dat in 2014 een vve programma heeft gevolgd ligt op 354. We bereiken in 2014 gemiddeld 84 % van de doelgroepkinderen en daarmee hebben we onze ambitie (85%) bijna bereikt.

Gemiddeld bereik 2014:

Indicatie VVE GGD	Deelname VVE Instellingen	% bereik	Deelname BOP instellingen
421 peuters	354 peuters	84%	703 peuters

Verbeterde toeleiding

Door de verbeterde registratie en afspraken over de toeleiding te stroomlijnen is het bereik goed in beeld. Per kwartaal wordt de procedure geëvalueerd waardoor oneffenheden kunnen worden opgespoord. Binnen het CJG zijn afspraken gemaakt om ouders en peuters die moeilijk te bereiken zijn extra ondersteuning te bieden. Dit gebeurt door huisbezoeken en diverse stimulerende activiteiten zoals inzet van de brugfunctionaris en de programma's Speel Mee en Opstapje.

In 2013 is de eigen bijdrage voor deelname aan de vve programma's verder verlaagd omdat bleek dat er een financiële drempel bestond voor een aantal ouders. Peuters krijgen nu twee van de vier dagdelen gratis aangeboden. Daarnaast kunnen ouders afhankelijk van hun inkomen een financiële bijdrage krijgen vanuit de bijzondere bijstand. De redenen waarom peuters soms toch niet deelnemen aan een vve programma kunnen te maken hebben met het feit dat kinderen al een andere vorm van opvang (gastouder of kinderdagverblijf) hebben of dat ouders om emotionele-, religieuze-, of praktische redenen hun kinderen niet brengen.

Deelname BOP

In het uitvoeringsplan Kansen voor jonge kinderen hebben we aangegeven een basis ontwikkelingsgericht programma (BOP) te willen aanbieden voor kinderen van wie de ouders geen recht hebben op een kinderopvangtoeslag en die niet behoren tot de vve doelgroep. Het aantal kinderen dat hiervan gebruik maakte in 2014 was 703. De instellingen geven aan dat dit aantal stijgt. In 2015 worden we geconfronteerd met hogere kosten en blijkt het beschikbare budget te krap te zijn om het aantal benodigde programma's subsidiëren. Hierdoor zullen kinderen niet direct kunnen deelnemen aan een programma en op de wachtlijst worden geplaatst. We zullen hier onder het kopje 'Extra inzet 2015' op terug komen.

Resultaatafspraken

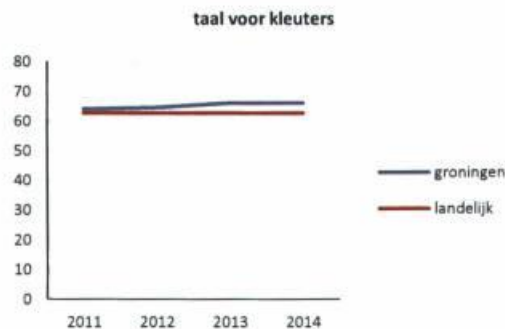
Met de invoering van de wet OKE⁴ (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie, aug 2010) is het maken van gezamenlijke afspraken tussen de besturen van onderwijs, kinderopvang en gemeenten over de beoogde resultaten van vve verplicht gesteld. In het Breed besturen overleg is in 2012 de volgende resultaatafspraak vastgelegd:

In 2015 behaalt tenminste 80% van de doelgroepkinderen die hebben deelgenomen aan een schakelgroep en/of een vve-programma de gemiddelde landelijke groei op de Cito-toets Taal voor Kleuters⁵.

⁴ Op 1 augustus 2010 is de Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE) van kracht geworden. Het doel van de wet is om de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en de kwaliteit van de peuterspeelzalen te verbeteren.

⁵ Deze resultaatafspraak wordt bepaald op basis van de resultaten van de toetsen Taal voor Kleuters midden groep 1 en eind groep 2.

Uit de monitor leerprestaties (Cedin, mei 2015) blijkt dat de resultaten van de leerlingen uit groep 2 in Groningen op de toets Taal voor kleuters (66,1), ruim boven het landelijk gemiddelde (62,8) liggen. In de onderstaande grafiek is af te lezen dat deze trend zich heeft ingezet vanaf schooljaar 2012-2013.

Ook wanneer we kijken naar de gemiddelde leerwinst die doelgroep kleuters behalen in hun kleuterperiode (midden groep 1 tot einde groep 2), blijken zowel de doelgroep als de niet doelgroepkinderen hoger te scoren dan het landelijk gemiddelde. Dat is een mooie prestatie. Met enige voorzichtigheid kan hieruit worden afgeleid dat vve zijn vruchten begint af te werpen.

Echter, het percentage doelgroepkinderen dat het landelijk gemiddelde haalt reikt niet tot 80%, maar ligt op 45%. Er is geen landelijk gemiddelde bekend van de doelgroepkinderen waarmee we een vergelijking kunnen maken. Wellicht dat de resultaatafspraak te ambitieus geformuleerd is. Voor de periode 2016-2020 kijken we hier opnieuw naar. Deze resultaten maken dat we extra (moeten) blijven investeren in vve. Door deze extra inzet te continueren in hogere groepen (o.a. door inzet schakelgroepen en het project Success for All) verwachten we dat deze positieve ontwikkeling zich nog verder door zal zetten.

Doorgaande lijn

Naast de bovengenoemde resultaatafspraak zij voorschoolse voorzieningen verplicht om gegevens van kinderen over het gevolgde programma en de duur van het programma aan het basisonderwijs door te geven. Hiervoor is in 2013 een overdrachtsformulier ontwikkeld en is een protocol opgesteld. Alle vve locaties werken met dit overdrachtsformulier. Voor vve doelgroepkinderen is er altijd een mondelinge overdracht.

De schoolbesturen hebben de ambitie uitgesproken om gegevens van de voorschoolse periode op te nemen in hun registratiesystemen. Op basis hiervan kunnen we afspraken maken over het aantal kinderen dat zowel bij de voorschoolse instelling als in het basisonderwijs in doorgaande lijn een vve programma volgt. Het streven is om hierover eind 2015 een prestatie afspraak te hebben gemaakt. De in 2014 aangeleverde gegevens zijn inmiddels een stuk beter dan voorgaande jaren maar nog niet eenduidig. Registratie is op dit onderdeel in 2015 opnieuw een aandachtspunt.

Kwaliteit

Inzet hbo'ers

Onderzoek naar de opbrengsten van vve heeft uitgewezen dat de competenties van de pedagogisch medewerkers (en groepsleerkrachten) van cruciaal belang zijn om effect te kunnen meten. Het rijk heeft daarom bepaald dat op vve locaties meer hbo'ers moeten worden ingezet. In Groningen is gekozen voor de inzet van een hbo'er als coach. Vanaf 2013 zijn 9 hbo'ers (3,4fte) afkomstig uit zowel het basisonderwijs als de voorschoolse instellingen, ingezet als vve coach. Gezamenlijk vormen zij de vve pool. Hun opdracht is om de deskundigheid van de professionals in o.a. planmatig en opbrengstbewust werken te verbeteren. In 2013 zijn de coaches ingezet op 27 groepen. In 2014 is het aantal uitgebreid naar 32 groepen. De vve pool heeft een eigen werkwijze ontwikkeld en gebruikt o.a. de vve kijkwijzer gebaseerd op het waarderingskader/toezichtkader van de onderwijsinspectie. De vve coaches worden begeleid in het werken met dit instrument. Het instrument is en wordt verder doorontwikkeld vanuit het driejarige (2013-2016) project "A municipal early education (vve) policy in practice: A competent early education system", dat wordt gesubsidieerd door de Bernard van Leer Foundation. In 2015 zullen de eerste coaches worden gecertificeerd in het werken met dit instrument. Naast de inzet van vve coaches volgen alle vve professional trainingen in opbrengstbewust werken en spelontwikkeling bij jonge kinderen.

In 2015 wordt beschreven hoe de inzet en deskundigheid van de vve-coaches wordt geborgd. We verwachten dat deze inzet ook na 2015 van belang is om de kwaliteit van vve waarop door iedereen flink is geïnvesteerd op peil te houden.

Verhoging van het taalniveau van pedagogisch medewerkers

Een goed taalniveau van de pedagogisch medewerkers is een vereiste om de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren. Het Rijk heeft deze eis daarom onlangs aangescherpt⁶. Vanaf 2012 wordt het taalniveau van pedagogisch medewerkers en leidinggevenden getoetst op de onderdelen spreken, schrijven en lezen. Begin 2015 zijn in totaal 152 medewerkers getoetst. Inmiddels is 91% geslaagd op alle onderdelen. De overige 9% (13 medewerkers) krijgt een herkansing op het onderdeel lezen. In 2015 vindt nog een laatste toetsingsmoment en mogelijk scholing plaats voor ca. 26 pedagogisch medewerkers. Alle medewerkers die in Groningen met vve doelgroepkinderen werken, zijn dan getoetst op hun taalniveau. Hiermee is onze doelstelling voor eind 2015 ruimschoots behaald. Het taalniveau 3F wordt na alle waarschijnlijkheid een wettelijke eis vanaf 2017.

	Getoetst	spreken	Lezen	schrijven	Herkansing	Toetsing
COP/kids First	85	100% geslaagd	93 % geslaagd	100% geslaagd	6	12
SKSG	67	100% geslaagd	90% geslaagd	100% geslaagd	7	12
Goudvinkjes	0					3
Totaal	152	100%	8.5%	100%	13 (8.5%)	27

⁶

Naar aanleiding van de motie Beertema (Tweede Kamer 2011- 2012, 28760, nr. 25) is deze eis verder aangescherpt van 2F naar niveau 3F

Ondersteuning ouders

In 2012 was op bijna alle voor- en vroegschoolse locaties het vaardiger maken van ouders in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kind een gewenst verbeterpunt. De afgelopen jaren zijn de vve locaties gestimuleerd om hun ouderbeleid verder vorm te geven. Ook in 2015 wordt deze ontwikkeling nog verder vormgegeven. Onze ambitie was om eind 2015 op minimaal 20 voorschoolse locaties en 11 basisscholen ouderprogramma's gekoppeld aan het vve programma aan te bieden. In 2014 is door Cedin onderzoek gedaan naar de ouderparticipatie op de vve locaties. Inmiddels geven 28 locaties (95%) aan dat zij voor ouders van vve doelgroepkinderen een programma aanbieden ter bevordering van de ontwikkelingsstimulering van hun kind. Een groot deel van de locaties werkt hierin samen met het CJG. Daarnaast vindt samenwerking plaats tussen de voorschoolse instelling en het basisonderwijs.

Ook in 2015 wordt nog verder ingezet op ouderbetrokkenheid. Groepsleerkrachten en pedagogisch medewerkers worden o.a. verder geschoold in het uitvoeren van het programma vve thuis (verdieping) en communicatie met ouders.

Extra leertijd

Schakelgroepen

In een schakelgroep wordt extra taalstimulering aangeboden voor kinderen die dit nodig hebben. Deze extra taalstimulering is gekoppeld aan het vve programma. Hierbij gaat het vooral om kinderen die voorschools al een indicatie voor vve hebben ontvangen. In 2012 waren er 12 schakelgroepen voor jonge kinderen in het basisonderwijs. De afgelopen jaren is het aantal schakelgroepen geïntensiveerd en verder uitgebreid naar groep 3 en 4 met als doel de leertijd ook in deze groepen te intensiveren voor de doelgroep leerlingen en de lijn van vve door te zetten. Tevens is ook binnen de schakelgroepen ingezet op kwaliteitsverbetering.

Verlengde schooldag en de zomerschool

Naast de schakelgroepen doen 3 scholen (9 groepen) mee aan de verlengde schooldag. Het project Verlengde schooldag dat in 2013 is geëvalueerd, wordt samen met het onderwijs vanaf 2014 bekostigd vanuit de specifieke uitkering (bestuursafspraken). Het project wordt uitgevoerd in de groepen 6, 7, en 8 in samenwerking met een organisatie voor kinderdagopvang. Het wordt 4 keer per week na schooltijd of tussen de middag, uitgevoerd. Het programma bestaat voor 50% uit het taal- en rekenatelier en 50% beroepenoriëntatie. Doel is talentontwikkeling en verhogen van de leeropbrengsten.

Tot slot kunnen vanaf 2014 doelgroepkinderen in de wijken Beijum, Hoogt/Indische buurt en Paddepoel in de zomervakantie deelnemen aan de zomerschool. De zomerschool is voor de kinderen die deelnemen aan de verlengde schooldag een extra mogelijkheid om de vaardigheden gedurende de vakantieperiode vast te houden.

2014-2015	Schakelgroepen 1 en 2*	Schakelgroepen 3 en 4*	Verlengde school dag**	Zomerschool
Groepen O2G2	15	3	9	3
Groepen VCOG	6	6	-	-
Groepen KOC	1	1	-	-
Totaal	22	10	9	3

* *Sterrensteen, Karrepad, Beijumkorf, Ploeg, Pendinghe, Siebe Jan Bouma, Kompas, Wegwijzer, Tamarisk en Kleine Wereld*

** *Karrepad, Pendinghe, Sterrensteen.*

Tussentijdse bestandsopname 2013 inspectie van het onderwijs

De inspectie voor het onderwijs heeft de maatregelen die wij genomen hebben om de kwaliteit van vve te verbeteren in 2013-2014 beoordeeld. Deze beoordeling vond plaats op zowel gemeentelijk niveau als op het niveau van de locaties. De inspectie concludeerde dat zowel de gemeente als de voorschoolse instellingen en het onderwijs sinds 2010/2011 veel werk verzet hebben in het belang van niet alleen de doelgroepkinderen, maar ook de overige kinderen. Zij concludeerde dat de gemeente haar beleid op een aantal punten heeft aangescherpt, wat heeft geleid tot een verbetering van de kwaliteit van vve ten opzichte van 2010/2011. Zij gaf ook aan dat de uitwerking van het gemeentelijk beleid zichtbaar is op de locaties. De inspectie was in 2013 overwegend positief over de kwaliteit van vve op de locaties. Aandachtspunten waren het niveau van het Nederlands van de pedagogisch medewerkers, het ouderbeleid, de inrichting van de onderwijsruimte, het bevorderen van de interactie met en tussen kinderen, het ontwikkelen van aanpakgedrag bij kinderen en de kwaliteitszorg met betrekking tot vve. Ook de doorgaande lijn met werd beoordeeld als ontwikkelpunt. De uitvoerende instellingen zijn ervoor verantwoordelijk om in 2014 en 2015 deze punten te verbeteren.

Extra inzet 2015

De maatregelen die we hebben afgesproken om vve en extra leertijd voor jonge kinderen effectiever te benutten zijn grotendeels uitgevoerd. In 2015 hebben we, naast de uitvoering van de afgesproken maatregelen, nog 1,7 miljoen euro beschikbaar om vve verder te versterken. Deze middelen zetten we vooral in op de geconstateerde aandachtspunten uit de vve inspectierapporten. Daarnaast zetten we in op extra basisontwikkelingsgerichte programma's (BOP) om te voorkomen dat er voor peuters wachtlijsten gaan ontstaan. Samen met de uitvoerende instellingen is een voorstel gemaakt voor de besteding van deze middelen. Dit voorstel is opgenomen als bijlage.

Vervolg

De inspectie zal in het voorjaar 2016 opnieuw de kwaliteit van vve in de gemeente Groningen in beeld brengen (vve monitor 2015). Wij zullen u hier te zijner tijd verder over informeren.

Tot slot start vanaf 2016 een nieuwe beleidsperiode. De richtlijnen hiervoor ontvangen we in juni 2015 vanuit het Rijk. In het najaar 2015 zullen we hierover een nieuw plan presenteren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter den Oudsten". The signature is written in a cursive style with a horizontal line underneath.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter Teesink". The signature is written in a cursive style with a horizontal line underneath.

de secretaris,
Peter Teesink

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

BIJLAGE

3c

1

**DE KWALITEIT VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE IN DE
GEMEENTE GRONINGEN IN 2013**

Onderzoeksnummer : 273611
Documentnummer : 4265324
Datum vaststelling : 14 mei 2014

Inhoud

Voorwoord.....	5
1 Inleiding	7
2 Vve in de gemeente Groningen	8
3 De oordelen over de voor- en de vroegscholen.....	14
4 Conclusies.....	22

Voorwoord

In de periode 2007-2012 heeft de Inspectie van het Onderwijs een landelijke bestandsopname uitgevoerd naar de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie (vve). Daarna is het signaal gestuurde toezicht op vve in werking getreden.

Voor de periode 2012-2015 hebben het Rijk en de 37 grote steden (G37) afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen met een taalachterstand gebruik kunnen maken van hoogwaardige onderwijsvoorzieningen. In deze afspraken staan kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen voor de voor- en vroegschoolse educatie. Daarbij is afgesproken dat de Inspectie van het Onderwijs in 2013 en 2015 een monitor uitvoert om de kwaliteit van vve op gemeentelijk niveau, op voorscholen en op vroegscholen (groep 1 en 2 van basisscholen) in beeld te brengen. Dit rapport beschrijft de kwaliteit van vve in de gemeente Groningen in 2013.

De hoofdinspecteur primair onderwijs,
Dr. A. Jonk

1 Inleiding

Dit rapport is het verslag van een onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs naar de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) in de gemeente Groningen in 2013.

De opbouw van het rapport is als volgt:

Het rapport begint met een beeld van het vve-beleid op gemeentelijk niveau. Daarin wordt ingegaan op de ontwikkeling van de gemeente sinds de bestandsopname en de relatie met de bestuursafspraken tussen het Rijk en de gemeente Groningen (paragraaf 2.1). Daarna wordt een overzicht gegeven van de voor- en vroegscholen in de gemeente (paragraaf 2.2) en van de door de gemeente aangeleverde vve-documenten (paragraaf 2.3). Tevens geeft de inspectie in dit hoofdstuk een oordeel over het gemeentelijk vve-beleid (paragraaf 2.4). De basis van deze beoordeling is een digitale vragenlijst die de gemeente heeft ingevuld. De inspectie heeft deze vragenlijst geverifieerd aan de hand van de aangeleverde documenten en in een gesprek met betrokkenen van de gemeente.

Ook de voor- en vroegscholen in de gemeente hebben een digitale vragenlijst ingevuld. In hoofdstuk 3 worden de oordelen van de inspectie over de locaties gepresenteerd. Dat gebeurt in de vorm van overzichtstabellen met daarin de eigen antwoorden van de locaties per kwaliteitsaspect (uitkomsten digitale vragenlijst). De inspectie heeft in de gemeente Groningen zes voorschoollocaties en vier vroegschoollocaties bezocht om de antwoorden te verifiëren. De resultaten van de locatiebezoeken worden ook in dit hoofdstuk toegelicht en de oordelen van de inspectie worden vergeleken met de resultaten van de vragenlijsten.

Hoofdstuk 4, tenslotte, bevat de conclusies over de kwaliteit van vve in de gemeente Groningen.

Bij de beoordeling wordt gewerkt met een vierpuntsschaal:

1. *Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig.*
Deze kwalificatie geeft aan dat echt iets verbeterd dient te worden.
2. *Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn nodig*
Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. *Voldoende*
4. *Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen.*
Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat anderen hiervan kunnen leren.

2 Vve in de gemeente Groningen

De gemeente Groningen heeft een digitale vragenlijst ingevuld.

De digitale vragenlijst levert de volgende informatie:

- Een lijst met de vve-documenten die de gemeente heeft aangeleverd: zie paragraaf 2.3
- Een beoordeling van het gemeentelijk vve-beleid: zie paragraaf 2.4.

2.1 Ontwikkeling van vve in Groningen sinds de bestandsopname

In de gemeente Groningen wordt al vanaf de jaren 70 gericht achterstandenbeleid gevoerd, gericht het onderwijs. Op dit moment is dat beleid in de voor- en vroegschoolse periode zichtbaar in de vorm van gerichte taaleducatie aan geïndiceerde doelgroepkinderen. Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) heeft daar een belangrijke taak in gekregen van de gemeente, zij is verantwoordelijk voor de indicatiestelling, de ondersteuning van ouders en onderwijs en de externe zorg. Op de voorscholen zijn speciale vve-groepen gevormd waar extra inzet op taalonderwijs wordt gepleegd. Op de vroegscholen vindt dit voornamelijk plaats in de schakelgroepen.

De bestandsopname vve heeft in de gemeente Groningen in het najaar van 2010 en het voorjaar van 2011 plaatsgevonden. Vrijwel alle voor- en vroegscholen in de gemeente zijn destijds bezocht. Het rapport over de kwaliteit van vve in Groningen is vastgesteld in juni 2011. De voornaamste conclusies op gemeente- en locatieniveau waren:

- met het opstellen van het beleid 'Kansen voor jonge kinderen' en de daarbij horende maatregelen voldeed de aan de eisen die de OKE-wet stelt;
- de omvang van de groep en het bereik van de doelgroepkinderen was nog onvoldoende inzichtelijk;
- er was nog geen analyse van de ouderpopulatie op grond waarvan doelen konden worden gesteld en afspraken worden gemaakt;
- over de externe zorg aan kinderen waren specifiek voor vve geen concrete afspraken gemaakt op gemeentelijk- en wijkniveau;
- er waren nog geen normen voor de opbrengsten van vve geformuleerd;
- de locaties konden zich vooral nog ontwikkelen op het gebied van:
 - afstemming van het gebruikte programma aan de verschillende niveaus in de groep;
 - het systematisch volgen van de brede ontwikkeling van kinderen en de hier uit voort komende zorg;
 - kwaliteitszorg met betrekking tot de uitvoering van vve;
 - de doorgaande lijn, met name de afstemming van het pedagogische en educatief handelen, het ouderbeleid en de zorg en begeleiding.

In februari 2012 heeft de gemeente Groningen de bestuursafspraken G4/G33 'Effectief benutten van vve en extra leertijd voor jonge kinderen' met het Rijk gemaakt. De gemeente heeft in dit kader extra middelen gekregen, in ruil voor het realiseren van specifieke ambities en streefdoelen per 2015. Voor de gemeente Groningen heeft dit in het bijzonder betrekking op het bereik, het ouderbeleid en de externe zorgstructuur.

Het geheel van uitkomsten van de bestandsopname vve en de bestuursafspraken hebben in de gemeente Groningen geleid tot afspraken tussen gemeente en besturen die betrokken zijn bij vve in februari 2013. De belangrijkste (beleids)ontwikkelingen in de gemeente Groningen sinds die tijd zijn:

- de scholing van pedagogisch medewerkers met als doel taalniveau 3f;
- de inzet van vve-coaches op een deel van de voor- en vroegscholen;
- de invoering van een gezamenlijk overdrachtsformulier van peuter naar kleuter;

- stimuleren van instellingen bij ontwikkelen van ouderbeleid;
- de invoering van het programma vve thuis;
- een verlaging van de ouderbijdrage voor het volgen van vve programma's om verbetering van toeleiding te bewerkstelligen;
- het formuleren van gezamenlijke resultaatafspraken en een evaluatie daarvan op gemeentelijk niveau.

2.2 Overzicht van de voor- en de vroegscholen in Groningen

Voorafgaand aan de digitale vragenlijst is gevraagd naar een overzicht met de vve-peuterspeelzalen en -kinderdagverblijven (dus: de voorscholen) en de bijbehorende vroegscholen (de vve-basisscholen).

Tabel 2.2: Overzicht van de voor- en vroegscholen in de gemeente Groningen.

Alle onderstaande locaties hebben een digitale vragenlijst gekregen en (voor)scholen met * zijn ook bezocht.

Voorschoolse instellingen		Vroegscholen
<i>Peuterschool COP</i>	<i>Speelleeruren SKSG</i>	
Oostermerel	Bruintje Beer	Beijumkorf
Lutje Potje	Flonkersteen*	Pendinghe*
Robbedoes	Merdeka	Sterrensteen*
Ienemini*	Pierewiet	Siebe Jan Bouma
Klein Duimpje	Ranonkel	De Ploeg
Dikkie Dik*	Regenboog*	Karrepad
Speelboot	Rode Pimpernel	Bisschop Bekkersschool*
Tamboerijn	Wikke	Tamarisk*
Speelwij*		Wegwijzer
Dondersteen*		Kompas
Tante Toosje		Kleine Wereld
Wigwam		
Honingboom		
Hoogkerk		
Dribbel		

2.3 Lijst met de vve-documenten die de gemeente heeft aangeleverd

- Programma van Eisen format Schakelgroep
- Programma van Eisen CJG 2013
- Programma van Eisen CJG 2014
- Programma van Eisen format Taalstimulering basisonderwijs 2014
- Programma van Eisen Ouderbeleid 2014
- Conceptverslag BBO 20 juni 2011
- Conceptverslag BBO 25 februari 2013
- Resultaatafspraken BBO 25 februari 2013
- Ambitiedocument vensterscholen 12 juni 2013
- Kadernota ZVJG 12 mei 2009
- Beleidsregels voorschoolse voorzieningen 2012
- Collegevoorstel Herijking kansen voor jonge kinderen en beleidsregels
- Overdrachtsformulier van peuter naar kleuter juni 2013
- Privacyreglement
- Samenwerkingsconvenant
- Uitvoering zorgcoördinatie BJZ en GGD
- Nadere regel tot wijziging van nadere regels subsidies gemeente Groningen
- Kompas (leeg); datacatalogus en presentatie briefing
- Monitor talentontwikkeling gemeente Groningen

2.4 Het gemeentelijke vve-beleid

In deze paragraaf geeft de inspectie haar bevindingen weer over het gemeentelijk vve-beleid.

Per domein wordt weergegeven op welke punten de inspectie het gemeentelijk beleid en uitvoering als voldoende ('3') beoordeelt, waar nog verbeterpunten worden gezien, zowel zonder ('2') als met ('1') afspraken en op welke punten de gemeente als een voorbeeld voor anderen gezien wordt ('4').

De inspectie baseert haar bevindingen op de uitkomsten van haar verificatie van de digitale vragenlijst door middel van documentenanalyse, gesprekken met betrokkenen en informatie uit locatiebezoeken. Waar de bevindingen van de inspectie afwijken van het beeld uit de digitale vragenlijst van de gemeente wordt dit vermeld en onderbouwd.

HET GEMEENTELIJK VVE-BELEID		1	2	3	4
1a1	Definitie doelgroepkind				●
1a2	Bereik			●	
1a3	Toeleiding			●	
1a4	Ouders			●	
1a5	Integraal vve-programma			●	
1a6	Externe zorg			●	
1a7	Interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen			●	
1a8	Doorgaande lijn			●	
1a9	Resultaten			●	
1b	Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau				●
1c	Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau			●	

DE VVE-CONDITIES		1	2	3	4
2a	GGD-rapport			●	
2b	Gemeentelijk subsidiekader			●	

De inspectie publiceert jaarlijks ook een oordeel over het toezicht dat door de gemeenten op de kinderopvang en peuterspeelzalen wordt uitgevoerd. Voor meer informatie hierover zie www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/kinderopvang.

Toelichting:

'1' Verbeterpunten met een afspraak

Niet van toepassing

'2' Verbeterpunten

Niet van toepassing

'3' Voldoende

1a2 Bereik

Het bereik in de gemeente Groningen voldoet aan de norm. De gemeente gebruikt een bredere doelgroepdefinitie en op basis van deze definitie krijgt de gemeente gegevens van de voorscholen. De gemeente heeft per 1 oktober 2012 659 kindplaatsen gerealiseerd, waarvan er op dat moment 630 bezet werden door doelgroepeuters volgens de brede definitie.

De gemeente heeft echter geen zicht op het feitelijk aantal doelgroepeuters dat aan de criteria van de brede doelgroepdefinitie voldoet dat er in de gemeente is, doordat het CJG daar op dit moment nog geen volledig zicht op biedt. Doordat de registratie steeds vollediger wordt, is dit probleem in de toekomst verholpen.

1a3 Toeleiding

De gemeente Groningen heeft met het CJG een procedure afgesproken waarbij op de consultatiebureaus doelgroepeuters worden gesignaleerd en geïndiceerd. Daarnaast is duidelijk welke stappen worden genomen om de doelgroepeuters naar de voorscholen toe te leiden. Deze uitvoering verloopt volgens afspraak, de gemeente heeft echter door het ontbreken van feitelijke gegevens over de aantallen peuters die een indicatie krijgen, te weinig zicht op het non-bereik (zie 1a2). Wel evalueert de gemeente de uitvoering van de indicatie en de toeleiding.

1a4 Ouders

De gemeente Groningen heeft in haar beleid concreet vastgelegd wat er moet gebeuren om ouders thuis aan de ontwikkeling van de kinderen te laten werken. Daarnaast zijn doelpercentages vastgesteld. De gemeente geeft vanaf januari 2014 een impuls aan de analyse van de ouderpopulatie door zowel de voorscholen als de vroegscholen daar een subsidie voor te geven. De ambitie is dat eind 2014 de meeste voor- en vroegscholen dit onderdeel voldoende op orde hebben. De gemeente heeft op dit moment zelf de populaties in de verschillende wijken goed in beeld, alleen op ouderniveau ontbreekt een analyse. Door in de toekomst de analyses van de scholen te verbinden met haar eigen wijkanalyses, kan de gemeente hierin voorzien. Pluspunt is dat op dit moment de meeste vve instellingen intensief gebruik maken van vve-thuis, waardoor ouders ook betrokken worden bij de ontwikkeling van hun kind.

1a5 Integraal vve-programma

De gemeente gaat voor zowel de voor- als de vroegscholen uit van het gebruik van breed erkende vve programma's. Zij kiest er voor niet voor te schrijven welke programma's gebruikt moeten worden, ook niet in de doorgaande lijn van voor- naar vroegschool. Wel stelt de gemeente eisen aan de wijze en kwaliteit van uitvoering van het programma. Daarnaast heeft de gemeente vastgesteld dat de voorscholen de brede ontwikkeling van peuters moeten volgen, met behulp van een instrument dat aansluit op het programma dat wordt gebruikt en door het NJI is opgenomen in hun databank.

1a6 Externe zorg

Na de bestandsopname in 2010 heeft de gemeente Groningen de afspraken met betrekking tot externe zorg in beleid vastgelegd. De route voor externe zorg voor peuters loopt in de gemeente voor alle voorscholen en basisscholen via het CJG. Tijdens de locatiebezoeken bleek dat de routes en procedures hiervoor bij de betrokken instanties helder zijn.

1a7 Interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen

De gemeente Groningen stelt bij de toekenning van subsidie eisen aan de interne kwaliteitszorg van vve locaties en aan de wijze waarop zij zich verantwoorden naar de gemeente. Ook heeft de gemeente kwaliteitsnormen geformuleerd waaraan de vve-instellingen moeten voldoen, waarbij zij uit gaat van de normen die de inspectie hanteert. Uit de locatiebezoeken bleek echter dat de voorscholen niet allemaal aan deze eisen voldoen. De COP groep heeft geen systeem voor interne kwaliteitszorg in gebruik. Het gemeentelijk beleid is dus wel op orde, de uitvoering is nog een verbeterpunt op locatieniveau.

1a8 Doorgaande lijn

Om de doorgaande lijn te bevorderen is door de gemeentelijke werkgroep vve een overdrachtsformulier 'van peuter naar kleuter' opgesteld. In dat formulier kan breed informatie worden gegeven over de achtergrond en ontwikkeling van kinderen. Dit formulier wordt voor alle kinderen die vanuit een voorschoolse instelling naar het basisonderwijs gaan ingevuld. Daarnaast is de afspraak dat voor doelgroep- en zorgkinderen een warme overdracht plaatsvindt.

Ten aanzien van het aanbod stimuleert de gemeente dat op de voor- en vroegscholen dezelfde programma's gebruikt worden en dat daar gestructureerd overleg over plaatsvindt. Dat resulteert vaak in (gedeeltelijk) overlappende thema's, maar ook in gezamenlijke activiteiten rond deze thema's door gekoppelde voor- en vroegscholen. De gemeente vraagt daarnaast van de vve instellingen dat ze onderling afspraken maken over ouderbeleid, pedagogisch klimaat, leerlingenzorg en visie. In de praktijk blijkt dit echter nog nauwelijks plaats te vinden.

1a9 Resultaten

De gemeente Groningen heeft in navolging van de bestuursafspraken G4/G33 met de verschillende schoolbesturen in haar gemeente afspraken gemaakt over de te bereiken resultaten in de schakelgroepen. Van deze resultaatafspraken maken zowel bereik van ouders als leerwinst deel uit. De leerwinst wordt berekend op basis van de resultaten op de Citotoets Taal. Doel is dat 80 procent van de doelgroepkinderen die hebben deelgenomen aan een vve programma een landelijk gemiddelde groei in vaardigheidsscore op deze toets evenaart tussen de meetmomenten M1 en M2. De analyse van deze scores wordt uitgevoerd door Cedin.

Tijdens de locatiebezoeken bleek dat niet alle leerlingen in de schakelgroepen deelnemen aan deze Citotoetsen. Het gemeentelijk beleid is dus wel op orde, de uitvoering is nog een verbeterpunt op locatieniveau.

1c Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

De gemeente Groningen evalueert haar eigen vve-beleid, de afspraken, de uitvoering en de resultaten. Dat doet zij aan de hand van de vve monitor en de monitor kwaliteitsindicatoren. Naast de kwaliteitsbewaking via de subsidievoorwaarden en rapportages van de deelnemende instellingen, vindt er jaarlijks een kwaliteitsevaluatie plaats door CEDIN.

2a GGD-rapport

De GGD controleert in opdracht van de gemeente Groningen de basiskwaliteit van voorschoolse educatie in de voorscholen. Op de bezochte locaties in Groningen zijn recente GGD-rapporten beschikbaar, waarin ook het 8^e domein (voorschoolse educatie) is beoordeeld.

2b Gemeentelijk subsidiekader

De gemeente Groningen heeft een subsidiekader voor de aanbieders van voorschoolse educatie. Om in aanmerking te komen voor subsidie verplichten de aanbieders zich om te voldoen aan de voorwaarden voor de wet op de Kinderopvang en het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie. Dit is binnen de gemeente vastgelegd in de verschillende Programma's van Eisen met betrekking tot vve en achterstandenbeleid. Ook voor de vroegscholen bestaat in het kader van vve een dergelijk subsidiekader.

'4' Voorbeeld voor anderen

1a1 Definitie doelgroepkind

In de gemeente Groningen is gekozen voor een brede doelgroepdefinitie die geldt voor de peuters en kleuters. De definitie is als volgt geformuleerd:

- kinderen van wie de ouders een laag opleidingsniveau hebben conform de gewichtenregeling;
- kinderen die opgroeien in een niet stimulerende taalrijke thuisomgeving.

Het consultatiebureau geeft peuters een indicatie voor vve. Eventueel kunnen kinderen door de voorschoolse instelling nog aangemeld worden voor een indicatie. Deze indicatie wordt ook afgegeven door het consultatiebureau. De afgegeven indicaties blijven gelden wanneer de kinderen van voor- naar vroegschool gaan.

1b Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau

De gemeente heeft een duidelijke regierol in het aansturen van vve binnen haar gemeente. Er is een werkgroep vve actief die adviseert aan het breed besturenoverleg met alle houders van onderwijs. Bij de verschillende overleggen is het CJG betrokken.

3 De oordelen over de voor- en de vroegscholen

De voor- en vroegscholen uit het overzicht in paragraaf 2.2 hebben een digitale vragenlijst gekregen om zelf te rapporteren over de kwaliteit van vve. De vragen zijn rechtstreeks afkomstig uit het vve-waarderingskader. Elke voor- en vroegschool heeft een eigen zelfrapportage teruggekregen.

Paragraaf 3.1 bevat een overzicht van de resultaten van de vragenlijst. In paragraaf 3.2 worden de resultaten van de locatiebezoeken door de inspectie besproken. Een overzicht van de eigen waarderings van alle vve-locaties is naar de gemeente gestuurd.

3.1 Resultaten vragenlijst

De antwoorden van de locaties op de vragen in de vragenlijst zijn conform de werkinstructie van de Inspectie van het Onderwijs vertaald naar waarderings van een indicator. Het gaat hierbij nadrukkelijk niet om oordelen die door de inspectie zijn gegeven. In de onderstaande tabel staan deze waarderings weergegeven in percentages van het totaal aantal vve-locaties in de gemeente. Het percentage waarderings per indicator is niet altijd 100 procent, omdat op sommige locaties geen waardering is gegeven, bijvoorbeeld omdat het antwoord op vragen ontbrak. Bij de tabellen volgt een toelichting.

Tabel 3.1a De waardering van de indicatoren: Condities

CONDITIES	1	2	3	4
A0.1 Recent en compleet GGD-rapport*			96	
A2 Groeps grootte*			100	
A3 "Dubbele bezetting"		6	94	
A4.1 Voldoende vve-tijd per week*		4	87	
A5.2 Opgeleide leidsters*			100	
A5.3 Nederlands spreken*		87	13	
A5.4 Vve-geschoolde leidsters (1)				
A5.5 Jaarlijks opleidingsplan*		4	96	

De indicatoren met een * zijn alleen van toepassing op de voorscholen.

(1) Waardering niet te bepalen op basis van de vragenlijst

De meeste voorscholen in de gemeente Groningen zijn recent bezocht door de GGD, waarbij tijdens het bezoek de condities voor vve zijn beoordeeld (8^e domein). Ten opzichte van de bestandsopname vve in 2010/2011 is het aantal groepen waar een dubbele bezetting is gerealiseerd toegenomen. Nog niet alle vroegscholen voldoen aan deze norm.

Het percentage locaties waar alle pedagogisch medewerkers voldoende Nederlands spreken is fors afgenomen (100% in 2010/2011), wat direct heeft te maken met de aanscherping van de eisen voor het Nederlands taalniveau in het kader van de G37 bestuursakkoorden (indicator A5.3). Hierin is aangegeven dat pedagogisch medewerkers aantoonbaar het 3F/B2-niveau moeten beheersen. Veel pedagogisch medewerkers volgen hiervoor op dit moment een cursus.

Tabel 3.1b. De waardering van de indicatoren: Ouders

OUDERS	1	2	3	4
B1 Gericht ouderbeleid		76	6	9
B2 Vooraf info aan ouders over vve (1)				
B3 Intake		91		9
B4 Thuis vve-activiteiten (1)				
B5 Vve-participatie van ouders op voor- en vroegschool		62	15	9
B6 Info aan ouders over ontwikkeling kind (1)				
B7 Rekening houden met thuistaal		44	9	29

(1) Waardering niet te bepalen op basis van de vragenlijst

In 2010/2011 zijn er binnen het aspect Ouders meerdere verbeterpunten vastgesteld voor zowel de voor- als de vroegscholen. In 2013 is er volgens de voor- en vroegscholen nog steeds sprake van meerdere verbeterpunten. Wel heeft op een aantal punten een ontwikkeling plaatsgevonden, deze is echter nog niet zo dat er al sprake is van een voldoende waardering.

Het ontbrak op de voor- en vroegscholen aan een gericht ouderbeleid (indicator B1). Volgens een aantal voor- en vroegscholen is er nu wel sprake van een gericht ouderbeleid, hoewel een deel nog wel aangeeft dat het in dit beleid nog ontbreekt aan een analyse van de ouderpopulatie en/of concrete doelen. De meeste voor- en vroegscholen hebben een dergelijk ouderbeleid nog niet opgesteld en hebben subsidie bij de gemeente aangevraagd om hier aan te voldoen.

De intake (indicator B3) gaf in 2010/2011 op de alle onderzochte voor- en vroegscholen voldoende informatie. In de vragenlijsten geven in 2013 de meeste voor- en vroegscholen echter aan dat op het standaard intake-formulier specifieke informatie over ontwikkelings- en persoonskenmerken van het kind ontbreekt. Vaak gaat het om de taal- en rekenontwikkeling, soms ook motorische of sociaal-emotionele ontwikkeling.

Op een groot deel van de voor- en vroegscholen was in 2010/2011 het stimuleren van participatie van ouders bij vve-activiteiten in de school (indicator B5) nog een verbeterpunt. Nog steeds is twee derde van de voor- en vroegscholen niet positief over de vve-participatie van ouders, met name over het aantal deelnemers (minder dan 60%). Daarentegen zijn er enkele voor- en vroegscholen die met hun inspanningen juist veel ouders bij hun activiteiten zeggen te betrekken.

In 2010/2011 zei het merendeel van de locaties (94%) rekening te houden met de thuistaal van kinderen en ouders. Alle voor- en vroegscholen hebben wel afspraken gemaakt over de manier waarop met anderstalige ouders wordt omgegaan. Het is echter niet zo dat ouders ook ondersteuning krijgen in het aanleren van de Nederlandse taal.

Tabel 3.1c. De waardering van de indicatoren: Kwaliteit van de uitvoering van vve

KWALITEIT VAN DE UITVOERING VAN VVE	1	2	3	4
Het aangeboden programma				
C1.1 Integraal programma		15	85	
C1.2 Doelgerichte planning		24	65	

Evenals in 2010/2011 werken de meeste voor- en vroegscholen in de gemeente Groningen met een integraal vve-programma. Alleen bij een aantal basisscholen en één voorscholen is dit niet het geval. Het percentage voor- en vroegscholen dat een integraal vve-programma gebruikt is wel lager dan in 2010/2011. Sinds die tijd heeft een aantal basisscholen er voor gekozen met een andere methode te gaan werken die niet geregistreerd staan als vve-programma.

Op dit moment zegt twee derde van de voor- en vroegscholen met een doelgerichte dag- of weekplanning te werken die aansluit op het aanbod. Dat is opvallend meer dan in 2010/2011. Toen werkte slechts een derde van de locaties op deze manier en was dit een belangrijk verbeterpunt.

Tabel 3.1d. De waardering van de indicatoren: Ontwikkeling, begeleiding en zorg

ONTWIKKELING, BEGELEIDING EN ZORG	1	2	3	4
D1.1 Volgen ontwikkeling kinderen		53	47	
D1.2 Planmatige begeleiding		74	6	21
D1.3 Evaluatie van begeleiding en zorg		47	41	
D2.1 Welke kinderen externe zorg nodig?		59	26	
D2.2 Aanmelding externe zorg		50	47	

De interne begeleiding en zorg op de voor- en vroegscholen kwamen in 2010/2011 als een belangrijk ontwikkelpunt uit de bestandsopname vve. Hoewel er een aantal onderdelen verbeterd zijn, staat dat beeld staat nog steeds.

In tabel 3.1 is te zien dat meer dan de helft van de voor- en vroegscholen aangeeft het volgen van de ontwikkeling van kinderen een verbeterpunt te vinden. Het percentage voor- en vroegscholen dat de brede ontwikkeling van kinderen op de vier ontwikkelingsgebieden volgt is vrijwel gelijk gebleven over de jaren. Dat betekent dat nog steeds 25 procent van de voor- en vroegscholen op één of meerdere gebieden de ontwikkeling van hun leerlingen niet systematisch volgt. Daarnaast legt een derde van de vve locaties geen beginsituatie van nieuwe kinderen vast. Bovendien geeft ook een derde van de locaties aan de resultaten van observaties of toetsen van de kinderen niet bij te houden in een volgsysteem.

Evenals in 2010/2011 is de planmatige begeleiding (indicator D1.2) op de meeste voor- en vroegscholen een verbeterpunt. Vooral in het concreet vastleggen van de zorg in plandocumenten is nog ontwikkeling mogelijk. Het is daarbij belangrijk dat pedagogisch medewerkers vastleggen welke doelen ze nastreven, welk aanbod en welke begeleiding ingezet wordt. Ook de evaluatie van de begeleiding en zorg (indicator D1.3) is nog een verbeterpunt volgens een aanzienlijk deel van de locaties. Verbetering is vooral nog mogelijk in het vastleggen van de periode dat de extra zorg aangeboden wordt. Over het geheel genomen is de evaluatie van de zorg volgens de locaties wel verbeterd ten opzichte van de vorige meting, toen op nog ruim twee derde van de locaties de evaluatie een ontwikkelpunt was.

In 2010/2011 waren de kinderen die externe zorg nodig hadden en de reden waarom, bij de pedagogisch medewerkers en leerkrachten bekend. De vragenlijst laat nu een minder positief beeld zien. Dit komt vooral doordat gevraagd is of men over een (schriftelijk) overzicht beschikt. Het overzicht van welke kinderen externe zorg nodig hebben (indicator D2.1) is op basis van de vragenlijst op meer dan de helft van de voor- en vroegscholen als onvoldoende gewaardeerd. Voor de externe zorg (indicator D2.2) geldt dat er op de vroegscholen vaste afspraken zijn, met ouders wordt overlegd welke mogelijkheden er zijn en ouders worden ondersteund bij een eventuele aanmelding. Voor de meeste voorscholen is dit echter nog een belangrijk punt van ontwikkeling.

Tabel 3.1e. De waardering van de indicatoren: Kwaliteitszorg binnen de voor- en vroegschool

KWALITEITSZORG BINNEN DE VOOR- EN VROEGSCHOOL	1	2	3	4
E1 Vve-coördinatie binnen school		12	82	
E2 Vve evalueren		82		
E3 Opbrengsten evalueren		68	6	18
E4 Verbetermaatregelen		26	6	
E5 Vve borgen		38	56	
E6 Vve in kwaliteitszorg binnen school		55	36	

De vve-coördinatie (indicator E1) was in 2010/2011 op bijna alle voor- en vroegscholen van een voldoende niveau (94%). Toch geven nu enkele van de voor- en vroegscholen aan dat er (nog) niet iemand is die de dagelijkse uitvoering van vve coördineert.

Het evalueren van de kwaliteit van vve (indicator E2) was in 2011 nog slechts op een enkele voor- of vroegschool van voldoende niveau. Dit is volgens de vragenlijst ook nog niet echt verbeterd. Hoewel met name de meeste kinderdagverblijven en basisscholen aangeven dat de kwaliteit van vve tenminste één keer per jaar wordt geëvalueerd, ontbreekt het in deze evaluatie soms aan bepaalde onderdelen zoals de evaluatie van de participatie van ouders. Doorslaggevend is hier echter dat de uitkomsten van de evaluatie meestal niet gerapporteerd worden aan alle betrokken partijen (de houder, de ouders en de gemeente).

Ook het evalueren van de resultaten van vve (indicator E3) was in 2010/2011 nog op de meeste voor- en vroegscholen van een onvoldoende niveau. Hier is wel een positieve ontwikkeling, maar op de meeste locaties nog steeds een verbeterpunt. Er is met name bij de voorscholen nog geen sprake van een jaarlijkse evaluatie van bereikte resultaten aan de hand van bijvoorbeeld eigen ambities. In de meeste vroegscholen gebeurt dit wel systematisch op groepsniveau, maar worden op schoolniveau geen specifieke conclusies ten aanzien van de resultaten van vroegschoolse educatie getrokken.

Tabel 3.1f. De waardering van de indicatoren: Doorgaande lijn

DOORGAANDE LIJN	1	2	3	4
F1 Vve-coördinatie tussen voor- en vroegschool (1)				
F2 Doorstroom naar vroegschool		83	9	
F3 Warme overdracht		32	65	
F4 Afstemming aanbod		9	62	
F5 Afstemming pedagogisch/educatief handelen		47	24	
F6 Afstemming over ouders		24	47	
F7 Afstemming begeleiding/zorg		53	18	

(1) Waardering niet te bepalen op basis van de vragenlijst

Het huidige beeld van het aspect Doorgaande lijn komt grotendeels overeen met dat van de bestandsopname 2010/2011. Positieve ontwikkeling is volgens de voor- en vroegscholen in de vragenlijsten met name zichtbaar in de afstemming over ouders. Reden daarvoor is het invoeren van het programma 'vve-thuis' op de meeste locaties, waardoor het aanbod voor ouders om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen overal gelijk is (indicator F6).

De vve-coördinatie (indicator F1) is op basis van de vragenlijst niet te waarderen. Wel geven de meeste voor- en vroegscholen aan dat er iemand verantwoordelijk is voor het contact tussen de voor- en vroegschool.

De meeste voor- en vroegscholen geven aan dat er een warme overdracht plaatsvindt voor (zorg)leerlingen van voor- naar vroegschool (indicator F3). Het nieuwe overdrachtsformulier 'van peuter naar kleuter' draagt er in belangrijke mate aan bij dat dit een volledige overdracht is.

Op veel van de voor- en vroegscholen is er sprake van afstemming van het aanbod (indicator F4), doordat of hetzelfde programma wordt gebruikt of er afspraken zijn gemaakt over het aanbod. Het betreft hier overigens vaak de afstemming van thema's. De afstemming van het pedagogisch en educatief handelen, de interne zorg (indicatoren F5 en F7) is nog door ongeveer de helft van de scholen onvoldoende gewaardeerd; op deze onderdelen worden nog maar weinig afspraken gemaakt.

Tabel 3.1g. De waardering van de indicatoren: Resultaten

RESULTATEN	1	2	3	4
G1 Vve-resultaten meten (1)				
G2 Niveau vve-resultaten		9	12	
G3 Verlengde kleuterperiode**			82	

De indicator met een ** is alleen van toepassing op de vroegscholen.

(1) Waardering niet te bepalen op basis van de vragenlijst

In 2010/2011 is het aspect Resultaten niet beoordeeld, omdat er door de gemeente Groningen geen opbrengstdoelen in de zin van leer- of ontwikkelingsresultaten waren vastgelegd en daarmee de bereikte resultaten van vve nog niet beschikbaar waren. Dergelijke doelen waren bij het invullen van de vragenlijst al wel beschikbaar, maar worden pas in 2014 op centraal niveau geëvalueerd.

3.2 Resultaten inspectiebezoek

De inspectie heeft ter verificatie van de vragenlijsten tien voorscholen en vroegscholen bezocht. Dit is zo'n 20% van alle vve-locaties in de gemeente Groningen. Bij de keuze van de te bezoeken locaties is de inspectie met name uitgegaan van het aantal/percentage doelgroepkinderen en waar mogelijk van een evenredige vertegenwoordiging van peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisscholen. Het onderzoek bestond uit groepsobservaties, gesprekken en documentenanalyse.

In onderstaande tabellen staan de oordelen van de inspectie in percentages van het totaal aantal bezochte vve-locaties in de gemeente. Het percentage oordelen per indicator kan verschillen, omdat op sommige locaties geen oordeel is gegeven. Onder iedere tabel wordt een toelichting gegeven op de oordelen en de mogelijke verschillen tussen de oordelen op basis van de bezoeken en de waarderingen op basis van de vragenlijsten. Meer specifieke informatie over de bezochte locaties is terug te vinden in de betreffende locatierapporten.

Tabel 3.2a De beoordeling van de indicatoren: Condities

CONDITIES	1	2	3	4
A0.1 Recent en compleet GGD-rapport*			100	
A2 Groepsgrootte*			100	
A3 "Dubbele bezetting"			100	
A4.1 Voldoende vve-tijd per week*			100	
A5.2 Opgeleide leidsters*			100	
A5.3 Nederlands spreken*				
A5.4 Vve-geschoolde leidsters			100	
A5.5 Jaarlijks opleidingsplan*		30	70	

De indicatoren met een * zijn alleen van toepassing op de voorscholen.

De GGD voert als toezichthouder de inspecties uit op alle geregistreerde kindcentra in de gemeente Groningen. Alle bezochte voorscholen hebben recent bezoek gehad van de GGD waarbij ook domein 8 (voorschoolse educatie) is beoordeeld. Deze oordelen heeft de inspectie geverifieerd en overgenomen. Dit geldt in principe ook voor de oordelen op indicator A5.3, waarbij wordt gekeken of de pedagogisch medewerkers voldoende Nederlands spreken.

Deze eisen voor het Nederlands taalniveau zijn echter zoals eerder in kader van de G37-bestuursakkoorden aangescherpt. Het beeld uit de vragenlijsten die door de locaties zijn ingevuld, is op de nieuwe eisen gebaseerd, de rapportage van de GGD echter nog niet.

Tabel 3.2b De beoordeling van de indicatoren: Ouders

OUDERS	1	2	3	4
B1 Gericht ouderbeleid		80	20	
B2 Vooraf info aan ouders over vve		50	50	
B3 Intake		40	60	
B4 Thuis vve-activiteiten		10	50	40
B5 Vve-participatie van ouders op voor- en vroegschool		40	60	
B6 Info aan ouders over ontwikkeling kind		10	90	
B7 rekening houden met thuistaal			100	

De oordelen op basis van de bezoeken zijn voor het aspect Ouders op de meeste indicatoren gelijk aan of positiever dan de waarderingen op basis van de vragenlijst. Aan de hand van de mondelinge toelichting op de verschillende onderdelen kwam de inspectie tot een positiever beeld dan dat van de locaties.

Opvallend is het hoge percentage voor- en vroegscholen dat een voorbeeld voor anderen is bij het stimuleren van ouders om thuis (taal)activiteiten uit te voeren (indicator B4). De bezochte locaties gaan uit van vve-thuis om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind. Een aantal locaties slaagt er bijzonder goed in vrijwel alle ouders hierbij te betrekken en voor de activiteiten te enthousiasmeren.

Tabel 3.2c De beoordeling van de indicatoren: Kwaliteit van de uitvoering van vve

KWALITEIT VAN DE UITVOERING VAN VVE	1	2	3	4
<i>Het aangeboden programma</i>				
C1.1 Integraal programma			100	
C1.2 Doelgerichte planning		10	90	
C1.3 Gericht op taalontwikkeling		30	60	10
C1.4 Opklimmende moeilijkheidsgraad		40	60	
<i>Het pedagogisch klimaat</i>				
C2.1 Pedagogisch handelen			100	
C2.2 Structuur en gedragsgrenzen			100	
C2.3 Stimuleren sociale vaardigheden en competenties		10	90	
C2.4 Bevorderen zelfstandigheid			100	
C2.5 Inrichting van de ruimte		60	30	10
<i>Het educatief handelen</i>				
C3.1 Afstemming educatief handelen		10	90	
C3.2 Structurele activiteiten voor taalontwikkeling		10	90	
C3.3 Bevorderen interactie		80	20	
C3.4 Stimuleren actieve betrokkenheid kinderen		20	80	
C3.5 Ontwikkeling van aanpakgedrag bij kinderen		60	40	
C3.6 Responsief gedrag			100	
C3.7 Afstemming activiteiten op ontwikkelingsverschillen		40	60	

De oordelen op basis van de bezoeken zijn voor het aspect Kwaliteit van de uitvoering van vve op de bevraagde indicatoren gelijk aan of positiever dan de waarderingen op basis van de vragenlijst. De overige beoordeelde indicatoren laten een overwegend positief beeld zien, overeenkomstig de bevindingen in 2010/2011. Een aantal indicatoren zijn ten opzichte van 2010/2011 positiever beoordeeld. Van de bezochte locaties slaagt een hoger percentage er in het aanbod te laten opklimmen in moeilijkheidsgraad (indicator C1.4) en het educatief handelen van de

pedagogisch medewerkers en leerkrachten onderling af te stemmen (indicator C3.1). Minder positief ten opzichte van 2010/2011 is de beoordeling van de inrichting van de ruimtes (indicator C2.5) en de wijze waarop pedagogisch medewerkers en leerkrachten de interactie met en tussen kinderen bevorderen (indicator C3.3).

Tabel 3.2d De beoordeling van de indicatoren: Ontwikkeling, begeleiding en zorg

ONTWIKKELING, BEGELEIDING EN ZORG	1	2	3	4
D1.1 Volgen ontwikkeling kinderen		20	80	
D1.2 Planmatige begeleiding		30	70	
D1.3 Evaluatie van begeleiding en zorg		40	60	
D1.4 Specifieke begeleiding en zorg voor taalontwikkeling		20	80	
D2.1 Welke kinderen externe zorg nodig?		20	80	
D2. 2 Aanmelding externe zorg		30	70	
D2.3 Volgen van de externe zorg		40	60	

De oordelen op basis van de bezoeken zijn voor het aspect Ontwikkeling, begeleiding en zorg op de bevraagde indicatoren gelijk aan of positiever dan de waarderingen op basis van de vragenlijst. Twee indicatoren zijn ten opzichte van 2010/2011 positiever beoordeeld. Meer voor- en vroegscholen volgen nu de ontwikkeling van kinderen op de vier ontwikkelingsgebieden (indicator D1.1) en binnen de begeleiding en zorg is meer specifieke aandacht voor de taalontwikkeling van de kinderen (indicator D1.4).

Tabel 3.2e De beoordeling van de indicatoren: Kwaliteitszorg binnen de voor- en vroegschool

KWALITEITZORG BINNEN DE VOOR- EN VROEGSCHOOL	1	2	3	4
E1 Vve-coördinatie binnen school			100	
E2 Vve evalueren		30	70	
E3 Opbrengsten evalueren		50	50	
E4 Verbetermaatregelen		40	60	
E5 Vve borgen		30	70	
E6 Vve in kwaliteitszorg binnen school**		75	25	

De indicator met een ** is alleen van toepassing op de vroegscholen.

De oordelen op basis van de bezoeken zijn voor het aspect Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool op de bevraagde indicatoren vrijwel allemaal gelijk aan of positiever dan de waarderingen op basis van de vragenlijst. Dat geldt alleen niet voor vve in de kwaliteitszorg binnen de school (indicator E6). De meeste locaties besteden nog niet specifiek aandacht aan vve of het onderwijs aan jonge kinderen, maar richten zich vooral op de kwaliteit van de school als geheel. Deze conclusie komt overeen met de bevindingen in 2010/2011.

Tabel 3.2f De beoordeling van de indicatoren: Doorgaande lijn

DOORGAANDE LIJN	1	2	3	4
F1 Vve-coördinatie tussen voor-vroeg			100	
F2 Doorstroom naar vroegschool**		17	83	
F3 Warme overdracht		30	60	
F4 Afstemming aanbod			100	
F5 Afstemming pedagogisch klimaat/educatief handelen		100		
F6 Afstemming over ouders		100		
F7 Afstemming begeleiding/zorg		100		

De indicator met een ** is alleen van toepassing op de voorscholen.

De oordelen op basis van de bezoeken zijn voor het aspect Doorgaande lijn op de indicatoren F1, F2, F3 en F4 gelijk aan of positiever dan de waarderingen op basis van de vragenlijst. Voor de overige indicatoren (F5, F6 en F7) geldt dit niet, de voor- en vroegscholen zijn positiever dan de inspectie op dit onderdeel. Oorzaak daarvoor is het vele informele overleg dat er plaatsvindt tussen pedagogisch medewerkers en leerkrachten. In de locatiebezoeken bleek echter dat voor deze onderdelen geen afspraken gemaakt zijn die een formele status hebben.

Tabel 3.2g De beoordeling van de indicatoren: Resultaten van vve

RESULTATEN VAN VVE	1	2	3	4
G1 Vve-resultaten meten**		25	75	
G2 Niveau vve-resultaten**			50	
G3 Verlengde kleuterperiode**			100	

De indicator met een ** is alleen van toepassing op de vroegscholen.

De oordelen op basis van de bezoeken zijn voor het aspect Resultaten van vve op de bevraagde indicatoren positiever dan de waarderingen op basis van de vragenlijst. Niet in alle bezoeken is echter het niveau van de vve-resultaten beoordeeld, omdat niet alle locaties de bevindingen op het moment van het bezoek al beschikbaar hadden. Uit de gemeentelijke monitor van de resultaten blijkt dat de resultaten van midden 2013 positief zijn ten opzichte van het landelijke gemiddelde, maar ook ten opzichte van de resultaten in 2012.

4 Conclusies

De inspectie heeft zowel op het niveau van de gemeente, als op het niveau van de afzonderlijke locaties, de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Groningen beoordeeld.

De oordelen zijn gebaseerd op de antwoorden op vragenlijsten door zowel de gemeente als de vve-locaties. De antwoorden van de gemeente zijn geverifieerd in gesprekken en aan de hand van separaat toegestuurde beleidsdocumenten. De antwoorden van de vve-locaties zijn in een beperkte steekproef van onderzoeken ter plaatse geverifieerd.

Conclusies gemeentelijk vve-beleid

De gemeente Groningen heeft het beleid dat al vanaf 2001 is ingevoerd met betrekking tot vve, voortvarend voortgezet. Naar aanleiding van de bestandsopname en de bestuursafspraken heeft de gemeente haar beleid op een aantal punten aangescherpt, wat heeft geleid tot een verbetering van de kwaliteit van vve ten opzichte van 2010/2011. Op vier indicatoren is dit zichtbaar in de beoordeling op gemeenteniveau: het bereik, het ouderbeleid, de externe zorg en de resultaten.

Verbeterafspraken

Geen

Verbeterpunten

Geen

Voldoende oordelen

- 1a2 Bereik
- 1a3 Toeleiding
- 1a4 Ouders
- 1a5 Integraal vve-programma
- 1a6 Externe zorg
- 1a7 Interne kwaliteitszorg van de voor- en vroegscholen
- 1a8 Doorgaande lijn
- 1a9 Resultaten
- 1c Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau
- 2a GGD-rapport
- 2b Gemeentelijk subsidiekader

Voorbeelden voor anderen

- 1a1 Definitie doelgroepkind
- 1b Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau

Kwaliteit van vve op de locaties en relatie tussen de bezoeken en de vragenlijsten

De inspectie is overwegend positief over de kwaliteit van vve op de locaties. Met name op de aspecten Conditie, Kwaliteit van de uitvoering van vve en Ontwikkeling, begeleiding en zorg beoordeelt de inspectie de meeste indicatoren bij vrijwel alle locaties als voldoende. Aandachtspunten zijn het niveau van het Nederlands van de pedagogisch medewerkers, het ouderbeleid, de inrichting van de onderwijsruimte, het bevorderen van de interactie met en tussen kinderen, het ontwikkelen van aanpakgedrag bij kinderen en de kwaliteitszorg met betrekking tot vve in de vroegscholen. Ook de doorgaande lijn met betrekking tot het pedagogisch klimaat en educatief handelen, de ouders en de begeleiding en zorg is nog een ontwikkelpunt.

In de vragenlijsten is gedetailleerd naar de kwaliteit van de diverse aspecten van vve gevraagd. De voor- en vroegscholen hebben daarbij eerlijk en realistisch geantwoord. Uit de onderzoeken die de inspectie bij een aantal voor- en vroegscholen heeft gebracht, blijkt dat de eigen waarderings van deze locaties over het algemeen overeenkomen met de aangetroffen praktijk. Bij de doorgaande lijn is de inspectie kritischer.

Relatie tussen gemeentelijk beleid en kwaliteit op de locaties

Zowel de gemeente als de voor- en vroegscholen hebben sinds 2010/2011 veel werk verzet in het belang van niet alleen de doelgroepkinderen, maar ook de overige kinderen in de voor- en vroegscholen.

De gemeente heeft met haar beleid een duidelijke lijn uitgezet in de tijd. De uitwerking van het beleid is daardoor deels al zichtbaar op de locaties, een ander deel krijgt in de komende periode vorm. Op een groot deel van de voor- en vroegscholen is bijvoorbeeld al regelmatig een vve-coach aanwezig die de pedagogisch medewerkers en leerkrachten ondersteunt bij het aanpakken van verbeterpunten.

Vervolgafspraken

De inspectie zal vanaf 2015 opnieuw de kwaliteit van vve in de gemeente Groningen in beeld brengen (vve monitor 2015).

**Monitor leerprestaties
gemeente Groningen
2013-2014**

Cedin

Lianne Bleker - Bernadet de Jager

Mei 2015

COLOFON

Monitor leerprestaties 2013-2014

Lianne Bleker - Bernadet de Jager

Drachten, mei 2015

Cedin

Lavendelheide 21
9202 PD DRACHTEN

T 088 0200300

I www.cedin.nl

E info@cedin.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Monitor leerprestaties	5
3. Bereik doelgroep	25
4. Onderzoek Leerwinst	27
5. Ouderparticipatie	33

1. Inleiding

Voor u ligt het rapport 'Monitor Leerprestaties gemeente Groningen 2013-2014'. In dit rapport wordt gerapporteerd over de monitor over leerprestaties die de onderzoeksafdeling van Cedin in opdracht van de gemeente Groningen heeft uitgevoerd. Deze monitor bevat gegevens over het schooljaar 2013-2014. Daarnaast bevat dit rapport de resultaten van onderzoek naar aanvullende vragen van de gemeente Groningen over de leerwinst van leerlingen in schakelgroepen, het bereik van de doelgroep van Voor- en Vroegschoolse Educatie en de vormgeving van ouderparticipatie gericht op ouders van kinderen met een VVE-indicatie.

Inhoud monitor leerprestaties

De gemeente en de schoolbesturen hebben afspraken gemaakt over indicatoren die zijn opgenomen in de monitor. De monitor bevat de volgende indicatoren:

- **Gemiddelde Cito Eindtoetsscore**
Bij deze indicator gaat het om de gemiddelde prestaties op de Cito-eindtoets van alle scholen in de gemeente Groningen monitoren. De gemiddelde prestaties in Groningen worden naast het landelijk gemiddelde gelegd.
- **Taalprestaties leerlingen groep 2**
In het kader van VVE-beleid worden binnen de monitor de gemiddelde prestaties op de toets Taal voor Kleuters van alle scholen in de gemeente Groningen onderzocht. De gemiddelde prestaties in Groningen worden naast het landelijk gemiddelde gelegd.
- **Prestaties leerlingen groep 4**
Om zicht te krijgen op tussenopbrengsten op de Groningse scholen worden binnen de monitor de gemiddelde prestaties van de leerlingen in groep 4 op verschillende toetsen uit het Cito-leerlingvolgsysteem van alle scholen in de gemeente monitoren. De gemiddelde prestaties in Groningen worden naast het landelijk gemiddelde gelegd.
- **Percentage doelgroepkinderen dat zowel voorschools als vroegschoolse een VVE-aanbod krijgt (doorgaande lijn).**
In het kader van VVE-beleid wordt binnen de monitor onderzocht hoeveel doelgroepkinderen die in een voorschoolse instelling een VVE-aanbod krijgen gedurende 12 uur per week, doorstromen naar een basisschool die eveneens werkt met een VVE-programma.

Onderzoek naar leerwinst

Vanaf het schooljaar 2011-2012 heeft de gemeente de onderzoeksafdeling van Cedin gevraagd om ook onderzoek te doen naar de leerwinst van kinderen die op scholen met een schakelklas in de groepen 1 en 2 een VVE-programma hebben gevolgd en vanaf 2012-2013 ook naar de leerwinst van leerlingen in schakelklassen voor hogere groepen.

In het kader van het VVE-beleid heeft de gemeente Groningen met betrokken basisscholen de resultaatafspraken gemaakt dat in 2015 tenminste 80% van de doelgroepkinderen die hebben deelgenomen aan een schakelgroep en/of een VVE-programma de gemiddelde landelijke groei op de Cito-toets Taal voor Kleuters behaald.

Onderzoek naar het bereik van de doelgroep

De gemeente wil raag in beeld hebben in hoeverre peuters met een VVE-indicatie bereikt worden met een VVE-programma. Om het bereik van de doelgroep in beeld te krijgen, worden vier keer per jaar zowel bij de voorschoolse voorzieningen als bij de GGD gegevens verzameld. In het onderzoek worden deze gegevens samengevat en zowel op gemeentelijk niveau als op wijkniveau gerapporteerd.

Onderzoek naar ouderparticipatie

De gemeente heeft met de voorschoolse instellingen en de basisscholen die betrokken zijn bij het VVE-beleid van de gemeente, afspraken gemaakt over het aanbieden van een programma voor ouders met kinderen met een VVE-indicatie. In dit programma krijgen ouders materiaal aangeboden om ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen met hun kind(eren). De gemeente wil graag onderzocht hebben hoe de voorschoolse instellingen en basisscholen ouders ondersteunen bij ontwikkelingsstimulerende activiteiten en in hoeverre ouders deelnemen aan de geboden ouderprogramma's.

Leeswijzer

In het vervolg van dit rapport worden de resultaten van de verschillende onderzoeken gepresenteerd. In hoofdstuk 2 komen de resultaten van de monitor leerpresaties aan de orde. Achtereenvolgens worden in dit hoofdstuk de prestaties van de leerlingen van groep 2, groep 4 en groep 8 gepresenteerd. De resultaten worden zowel op gemeentelijk niveau als op wijkniveau gepresenteerd. In dit hoofdstuk worden ook de resultaten ten aanzien van de doorgaande lijn besproken. In hoofdstuk 3 staat het onderzoek naar het bereik van de doelgroep centraal. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het onderzoek naar de leerwinst in groep 2 en in de hogere groepen. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 het onderzoek naar de ouderparticipatie gepresenteerd.

2. Monitor leerprestaties

In dit hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd van de monitor leerprestaties 2013-2014. Als eerste wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksgroep, waarna per groep de resultaten worden weergegeven. Naast deze gegevens, worden de gegevens ook per wijk gepresenteerd.

2.1 Onderzoeksgroep

De onderzoeksgroep bestaat in uit alle 37 basisscholen in de stad Groningen. Het grootste deel van de scholen heeft gegevens beschikbaar gesteld, van enkele scholen ontbreken gegevens. In tabel 1 staat weergegeven van hoeveel scholen en leerlingen gegevens bekend zijn. Dit jaar zijn er voor het eerst ook gegevens van een SO-school aangeleverd. Deze gegevens zijn geanalyseerd, maar het bleek dat deze gegevens niet direct vergeleken konden worden met de gegevens van de overige scholen. Deze gegevens worden dan ook niet gepresenteerd in deze monitor.

In dit verslag zijn gegevens opgenomen over de prestaties van leerlingen van groep 2, groep 4 en groep 8 in de schooljaren 2011-2012, 2012-2013 en 2013-2014. In groep 2 betreft het de prestaties op de toets Taal voor Kleuters. In groep 4 betreft het prestaties op toetsen voor technisch lezen (dmt en leestempo), begrijpend lezen, spelling en rekenen/wiskunde. Voor de leerlingen in groep 8 gaat het om de prestaties op de Cito Eindtoets. Voor het bepalen van de leerwinst van de leerlingen die op een basisschool met een schakelklas met een VVE-programma hebben gewerkt, gaat het om de prestaties op de toets Taal voor Kleuters in de groepen 1 en 2. Voor de scholen die een schakelklas in hogere groepen hebben, gaat het om de toetsen begrijpend lezen, spelling, technisch lezen (dmt en leestempo) en woordenschat voor de betreffende groep.

In de volgende tabel wordt per toets weergegeven van hoeveel scholen en leerlingen gegevens beschikbaar zijn.

Tabel 1. Aantal beschikbare gegevens in 2013 en 2014

Toets	2013		2014*	
	aantal leerlingen	aantal scholen	aantal leerlingen	aantal scholen
groep 2				
taal voor kleuters	1391	35	1394	32
achtergrondgegevens	1236	31	1286	30
groep 4				
drie-minuten-toets (technisch lezen)	1310	32	1226	29
Leestempo	322	10	276	6
begrijpend lezen	1222	33	1184	31
spelling	1443	36	1360	33
rekenen- en wiskunde	1418	36	1341	33
achtergrondgegevens	1441	35	1319	31
groep 8				
standaardscore	1294	34	1248	32
achtergrondgegevens	1218	32	1252	32

* In 2014 is het totaal aantal scholen in Groningen verminderd door fusies, het totaal is nu 37 (in 2013 waren dit er 39)

In 2014 gaat het bij de toetsgegevens om 1394 leerlingen uit groep 2, in 2013 ging het om 1391 leerlingen. Het aantal leerlingen uit groep 2 waarvan we toetsgegevens hebben, is nagenoeg gelijk gebleven. Voor de achtergrondgegevens gaat het om 1286 leerlingen in groep 2 in 2014, in 2013 waren dit 1236 leerlingen.

Van 1360 leerlingen in groep 4 hebben we van minimaal één toets gegevens ontvangen. Niet alle scholen nemen alle toetsen af, of hebben alle toetsen in hun leerlingvolgsysteem opgenomen, waardoor de aantallen scholen en leerlingen per toets verschillen. Wanneer er gekeken wordt naar de achtergrondgegevens, hebben we in 2014 van 1319 leerlingen gegevens ontvangen. In 2013 ging het om respectievelijk 1443 leerlingen en 1441 leerlingen.

In 2014 beschikken we over de standaardscore op de Cito Eindtoets van 1248 leerlingen in groep 8. Daarnaast hebben we van 1252 leerlingen in groep 8 de achtergrondgegevens. Alle scholen die voor groep 8 gegevens hebben aangeleverd, hebben zowel de toets- als de achtergrondgegevens aangeleverd. In 2013 beschikten we over toetsgegevens van 1294 leerlingen en achtergrondgegevens van 1218 leerlingen.

Onderzoeksgroep uitgesplitst naar achtergrondgegevens

Wanneer er gesproken wordt over de achtergrondgegevens van leerlingen gaat het over het leerlinggewicht van de leerlingen. Het leerlinggewicht is onderverdeeld in drie gewichten:

- Leerlingen waarvan 1 ouder een opleiding tot maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk heeft gehad en de andere ouder een opleiding heeft tot maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk óf een opleiding op maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg heeft, krijgen een leerlinggewicht 1,2.
- Leerlingen waarvan de ouders een leerlinggewicht 0,3.
- De overige leerlingen krijgen een leerlinggewicht 0,0.

In de volgende tabel wordt de verdeling over de leerlinggewichten in Groningen weergegeven.

Tabel 2. Percentage leerlingen naar leerlinggewicht groep 2, 4 en 8 in 2013 en 2014

		0,0		0,3		1,2	
Groep 2	2013	1121	90,7%	61	4,9%	54	4,4%
	2014	1172	91,1%	68	5,3%	46	3,6%
Groep 4	2013	1312	91,0%	81	5,6%	48	3,3%
	2014	1187	90,0%	78	5,9%	54	4,1%
Groep 8	2013	1065	87,4%	102	8,4%	51	4,2%
	2014	1098	87,7%	102	8,1%	52	4,2%
Landelijk*		1315610	89,1%	87383	5,9%	73759	5,0%

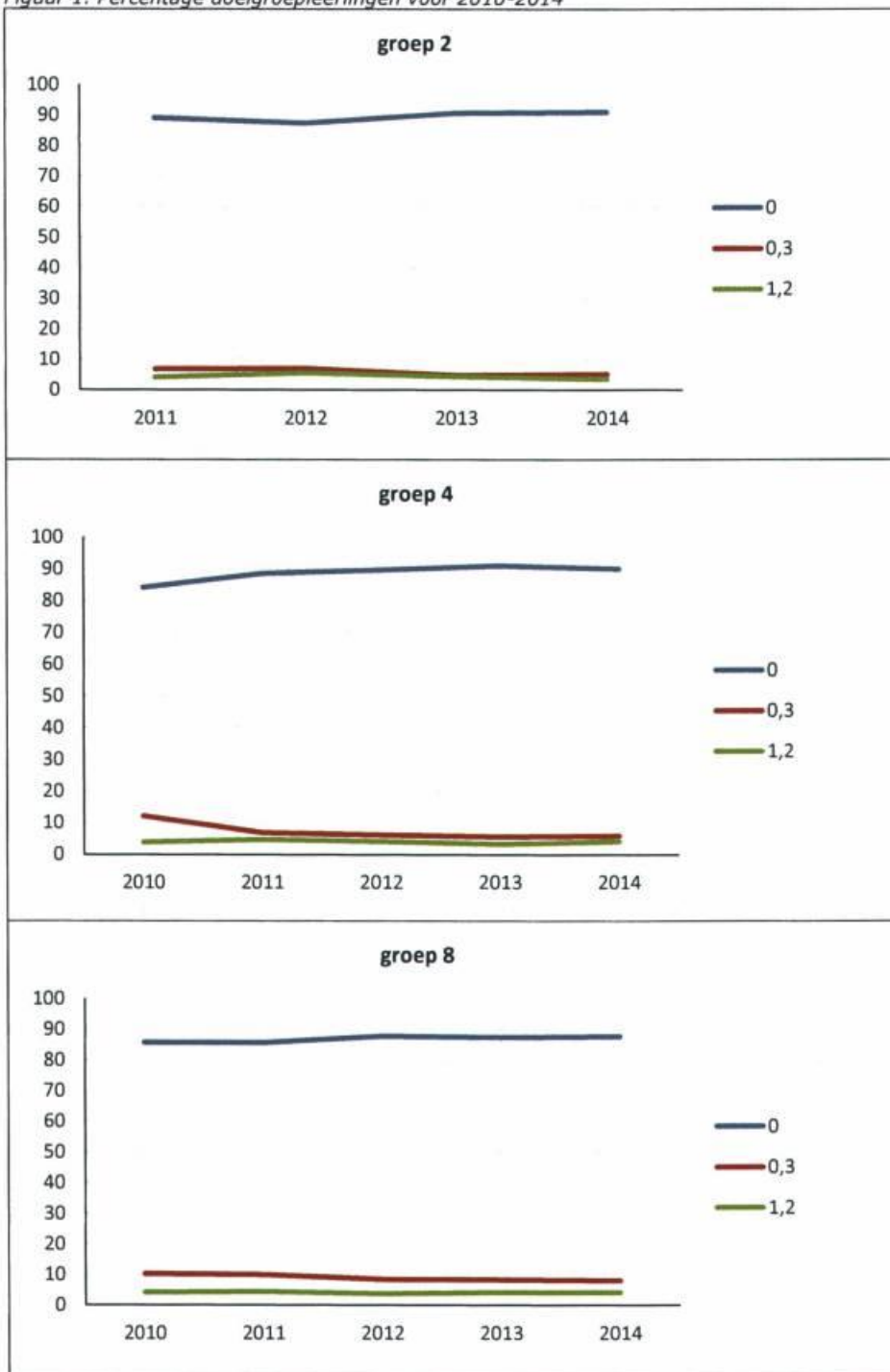
* gegevens CBS Statline, 2013-2014

De verdeling van de leerlinggewichten is in Groningen over de jaren heen ongeveer hetzelfde. Vergeleken met de landelijke cijfers blijken er in Groningen minder leerlingen met een leerlinggewicht 1,2 te zijn.

In groep 8 zitten meer doelgroepopleerlingen dan in groep 2 en 4. Het percentage doelgroepopleerlingen (de leerlingen met gewicht 0,3 en 1,2 samen) ligt in 2014 in groep 2 en groep 4 onder het landelijk gemiddelde (resp. 8,9% en 10,0% t.o.v. 10,9% landelijk). In groep 8 is het percentage doelgroepopleerlingen hoger dan landelijk gezien. In Groningen gaat het om 12,3%, landelijk gezien gaat het om 10,9%.

Om inzicht te geven in de ontwikkeling in het percentage doelgroepopleerlingen op de basisscholen in de gemeente Groningen, worden hieronder de gegevens vanaf 2010 (voor groep 4 en 8) en vanaf 2011 (voor groep 2) getoond.

Figuur 1. Percentage doelgroep leerlingen voor 2010-2014

Uit bovenstaande figuren blijkt dat het percentage doelgroep leerlingen (leerlingen met een leerlinggewicht van 0,3 of 1,2) in Groningen vanaf 2010 langzaam iets is gedaald, in 2014 lijkt het percentage doelgroep leerlingen in alle groepen te stabiliseren.

In de volgende paragrafen worden de prestaties van de leerlingen weergegeven. Hierbij gaat het niet alleen om de gemiddelde vaardigheidsscore, maar ook om de niveaus. De vaardigheidsscores op de LVS-toetsen worden omgezet naar verschillende niveaugroepen. De niveaus bij de niveau-verdeling zijn als volgt:

- Niveau I: 20% hoogst scorende leerlingen
- Niveau II: 20% leerlingen die boven het landelijk gemiddelde scoren
- Niveau III: 20% leerlingen die op het landelijk gemiddelde scoren
- Niveau IV: 20% leerlingen die onder het landelijk gemiddelde scoren
- Niveau V: 20% laagst scorende leerlingen

2.2 Prestaties leerlingen groep 2

Van de leerlingen uit groep 2 zijn gegevens opgevraagd over hun prestaties op de toets Taal voor Kleuters en over hun leerlinggewicht. In onderstaande tabel staan de resultaten van alle leerlingen van groep 2 in de schooljaren 2012-2013 en 2013-2014 en de resultaten uitgesplitst naar leerlinggewicht.

Tabel 3. Vaardigheidsscores taal voor kleuters – 2013 en 2014

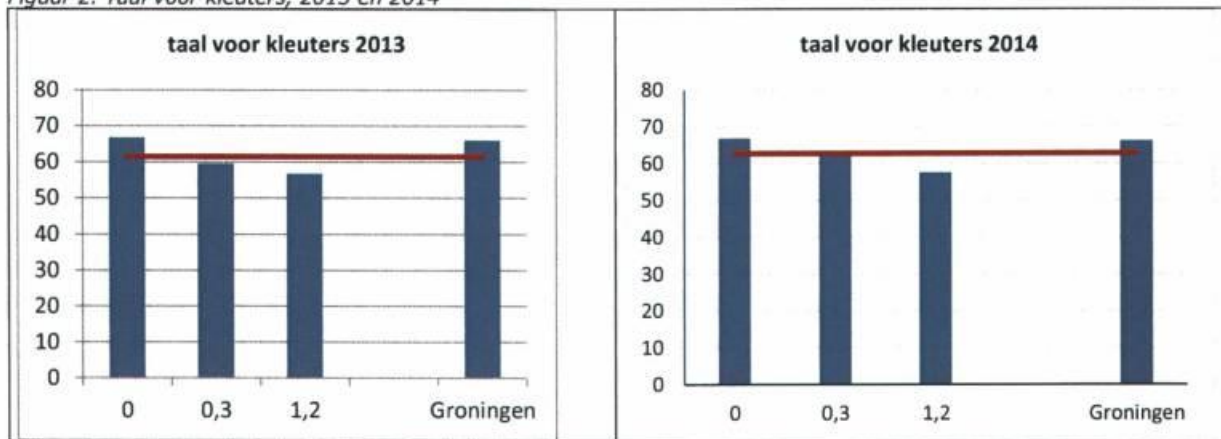
	2013		2014	
	aantal leerlingen	taal-prestaties	aantal leerlingen	taal-prestaties
0,0	1093	66,7	1144	66,8
0,3	57	59,5	66	62,2
1,2	54	56,7	44	57,5
Gronings gemiddelde	1391	66,1	1394	66,1
landelijk gemiddelde	62,8			

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 2014 de leerlingen zonder leerlinggewicht het hoogst scoren, ook scoren ze boven het landelijk gemiddelde. De leerlingen met een leerlinggewicht scoren onder het landelijk gemiddelde. Het Gronings gemiddelde ligt ruim boven het landelijk gemiddelde.

Het gemiddelde in Groningen is in 2014 hetzelfde als in 2013.

Deze gegevens worden ook in grafiekvorm weergegeven.

Figuur 2. Taal voor kleuters, 2013 en 2014

In de volgende tabellen wordt weergegeven hoe de verdeling van de niveauscores is in zowel schooljaar 2013-2014 als in schooljaar 2012-2013.

Tabel 4. Niveauscores I-V groep 2, 2013 en 2014

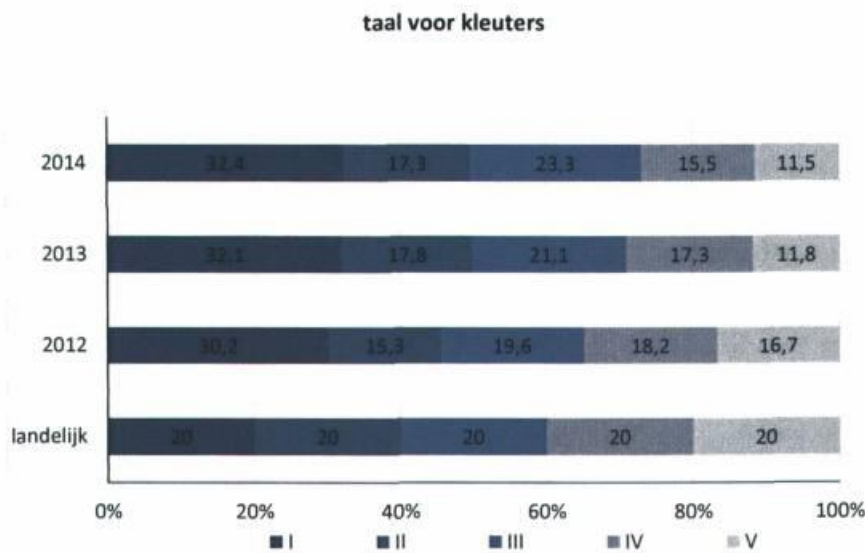
niveauscore	2013	2014	landelijk
I	32,1%	32,4%	20%
II	17,8%	17,3%	20%
III	21,1%	23,3%	20%
IV	17,3%	15,5%	20%
V	11,8%	11,5%	20%

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat in 2014 het percentage hoogscorende leerlingen (I-score) duidelijk boven het landelijk gemiddelde ligt. Het percentage laagscorende leerlingen (V-score) in 2014 is in Groningen lager dan het landelijk gemiddelde.

In vergelijking met het voorgaande schooljaar zijn de percentages hoog- en laagscorende leerlingen ongeveer gelijk aan 2014.

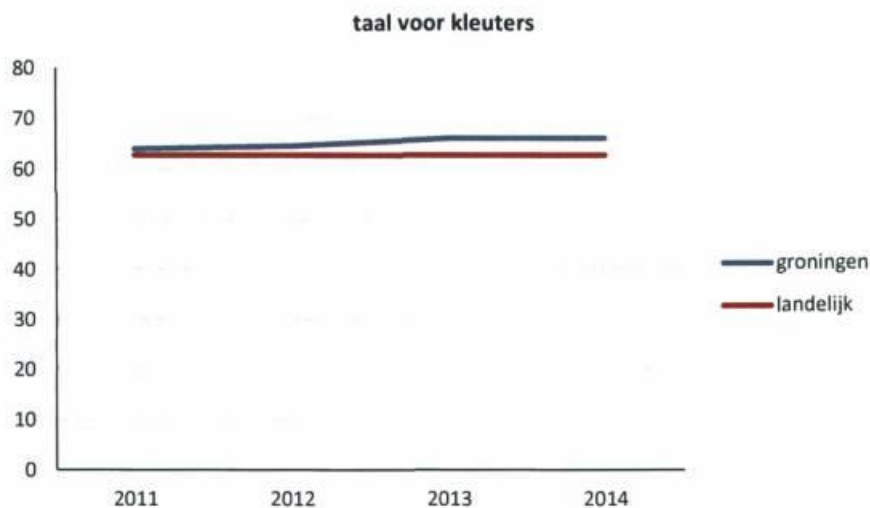
In de onderstaande grafiek staan de percentages nogmaals weergegeven, maar nu met de gegevens van drie schooljaren, zodat er naar trends gekeken kan worden.

Figuur 3. Taal voor kleuters – niveauscores 2012-2014

De gemiddelde scores van Groningen per jaar zijn in onderstaande grafiek opgenomen. Hierdoor kan er gekeken worden naar trends.

Figuur 4. Gemiddelde scores taal voor kleuters, 2011 - 2014

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de leerlingen in 2014 net zo hoog scoren als in 2013. De leerlingen scoorden in beide jaren hoger dan de leerlingen in de jaren ervoor.

2.2.1 Resultaten groep 2 op wijkniveau

In de volgende tabel staan de percentages gewichtenleerlingen uitgesplitst naar wijk.

Tabel 5. Groep 2, percentage leerlingen met leerlinggewicht

	2013	2014
Centrum	3,1%	0,0%
Oud-zuid	0,0%	0,0%
Oud-west	3,6%	1,8%
Oud-noord	24,3%	18,6%
Oosterpark	25,6%	26,3%
Helpman e.o.	0,0%	3,4%
Zuid-west	--	7,9%
Hoogkerk e.o.	14,5%	12,1%
Nieuw west	8,1%	7,5%
Noordwest	26,3%	41,4%
Noordoost	11,2%	10,9%
Noorddijk e.o.	10,5%	8,8%
Groningen	9,3%	8,9%

Uit tabel 5 blijkt dat in 2014 de meeste leerlingen met een leerlinggewicht in groep 2 in Noordwest zitten, nl. 41,4%. Ook in Oosterpark en Oud-Noord zitten veel kinderen met een leerlinggewicht in groep 2, respectievelijk 26,3% en 18,6% van de leerlingen heeft een leerlinggewicht.

In de volgende tabel worden de prestaties van de leerlingen op de toets Taal voor Kleuters uitgesplitst naar de wijk waarin hun school staat.

Tabel 6. Prestaties in de wijk groep 2 – taal voor kleuters 2013 en 2014

	2013		2014	
	aantal leerlingen	taal voor kleuters	aantal leerlingen	taal voor kleuters
Centrum	98	65,7	84	68,2
Oud-zuid	92	65,9	84	66,0
Oud-west	69	63,6	142	67,7
Oud-noord	107	67,8	97	67,7
Oosterpark	39	60,0	38	68,8
Helpman e.o.	182	70,5	203	68,7
Zuid-west	--	--	63	61,9
Hoogkerk e.o.	96	67,0	107	69,1
Nieuw west	250	64,6	262	63,5
Noordwest	70	57,7	41	58,0
Noordoost	165	69,7	113	65,0
Noorddijk e.o.	170	65,1	160	65,3
Gronings gemiddelde	1391	66,1	1394	66,1

In 2014 scoren de leerlingen in Hoogkerk het hoogst, ook de leerlingen in groep 2 in de wijken Centrum, Oud-West, Oud-Noord, Oosterpark en Helpman scoren boven het Gronings gemiddelde.

De leerlingen van groep 2 in Noordwest scoren gemiddeld het laagst.

Wanneer we beide jaren vergelijken, blijkt dat de leerlingen in de wijken Centrum, Oosterpark en Hoogkerk in 2014 hoger scoren dan in 2013. De leerlingen in de wijken Helpman, Nieuw-west en Noordoost scoren in 2014 lager dan in 2013.

2.3 Doorgaande lijn

Met invoering van de wet OKE zijn voorschoolse voorzieningen vanaf augustus 2010 verplicht om gegevens over het gevolgde programma en de duur van het programma aan het basisonderwijs door te geven. Met deze gegevens kan na worden nagegaan of het gevolgde programma doorloopt in het basisonderwijs.

In 2011 is bij alle scholen gevraagd of leerlingen een voorschoolse instelling hebben bezocht en of ze daar hebben deelgenomen aan voorschoolse VVE-trajecten. Deze vraag was bedoeld om inzicht te verkrijgen in hoeveel kinderen zowel in de voorschoolse periode als in de voerschoolse periode met een VVE-programma werken. Het bleek dat veel scholen dit (nog) niet, of (nog) niet bovenschools beschikbaar hadden. In 2012 is met de schoolbesturen overleg geweest over het verzamelen en registreren van gegevens over deelname aan een VVE-programma voorschools. De besturen hebben de ambitie uitgesproken om deze gegevens te gaan opnemen in hun registratiesysteem.

De in 2013 aangeleverde gegevens zijn nog niet eenduidig, waardoor we bovenstaande vraag nog niet kunnen beantwoorden. Over de wijze van registratie is opnieuw met de besturen overlegd.

In 2014 is de registratie veel eenduidiger aangeleverd, maar helaas ontbreken er aanzienlijk wat gegevens. Om toch iets te kunnen zeggen over het bereik, rapporteren we wel over de gegevens die zijn aangeleverd, maar deze gegevens kunnen, vanwege de geringe aantallen, niet gegeneraliseerd worden. 6 Scholen hebben gegevens aangeleverd over de voorschoolse periode van hun leerlingen. 5 van deze scholen krijgen geld in het kader van VVE, 1 school krijgt geen extra geld voor VVE. Over deze laatste school rapporteren we dan ook niet.

De 5 scholen hebben gegevens aangeleverd van 194 leerlingen. Van 68 leerlingen (35%) is bekend dat zij naar een voorschoolse instelling zijn geweest. 57 van deze leerlingen zijn naar een voorschoolse instelling geweest waar ook VVE werd gegeven. Dit houdt in dat 83,8% van de leerlingen naar een VVE-instelling in de voorschoolse periode is geweest. Deze gegevens kunnen echter niet generaliseerd worden, vanwege de kleine aantallen.

2.4 Prestaties in groep 4 in 2014

Van de leerlingen van groep 4 zijn gegevens opgevraagd over hun prestaties op toetsen technisch lezen, leestempo, begrijpend lezen, spelling en rekenen. Bij alle toetsen gaat het om het meetmoment midden groep 4 (januari/februari).

In tabel 6 staan de prestaties van de leerlingen in groep 4 in 2014 weergegeven, uitgesplitst naar leerlinggewicht. In tabel 7 staan de niveauscores van de leerlingen van groep 4 in 2014 weergegeven. In beide tabellen staan, voor de vergelijkbaarheid, ook de gegevens uit 2013 weergegeven.

Niet van alle leerlingen zijn de leerlinggewichten bekend, hierdoor is het totaal aantal leerlingen hoger. In de weergave van het Gronings gemiddelde zijn wel alle leerlingen meegenomen.

In de tabel wordt de range van leerlingen weergegeven. Het aantal leerlingen per toets verschilt sterk. Voor de precieze gegevens verwijzen we naar tabel 1.

Aanpassing normen

De normen van de toetsen spelling, begrijpend lezen en rekenen zijn door het Cito in 2014 aangepast. Cito gaf zelf aan dat de normen gesleten waren: meer kinderen haalden een hoge score, waardoor de niveauverdeling niet meer klopte; de vaardigheidsscores zijn overigens niet aangepast. Door het aanpassen van de normen, is ook het landelijk gemiddelde voor deze toetsen gewijzigd. In de grafieken hieronder, die uitgesplitst zijn naar jaar, worden voor 2013 het 'oude' gemiddelde weergegeven en voor 2014 het 'nieuwe' gemiddelde. De gemiddelden van de leerlingen in Groningen zijn over de jaren heen wel met elkaar te vergelijken, de vaardigheidsscores van de leerlingen zijn niet aangepast, alleen de niveauverdeling.

Tabel 7. Prestaties van de leerlingen in groep 4, 2013 en 2014; uitgesplitst naar leerlinggewicht

leerling-gewicht	jaar	aantal leerlingen (range)*	dmt	leestempo	begrijpend lezen	spelling	rekenen
0,0	2013	293-1301	54,3	64,3	15,8	120,3	53,1
	2014	188-1149	55,2	66,7	14,8	120,6	53,8
0,3	2013	9-81	51,9	56,8	5,9	118,4	43,4
	2014	9-74	49,8	59,4	5,2	117,1	44,3
1,2	2013	7-48	51,4	65,3	4,2	117,9	41,4
	2014	14-52	49,4	59,2	3,9	117,5	46,6
Groningen	2013	322-1443	54,1	64,1	14,8	120,1	52,1
	2014	276-1360	54,7	66,0	14,3	120,3	53,1
Landelijk gemiddelde	2013		53,5	59,5	8,0	119,0	47,5
	2014		53,5	58,8	12,6	120,1	51,6

* het aantal leerlingen is niet gelijk per toets, vandaar dat de range wordt aangegeven

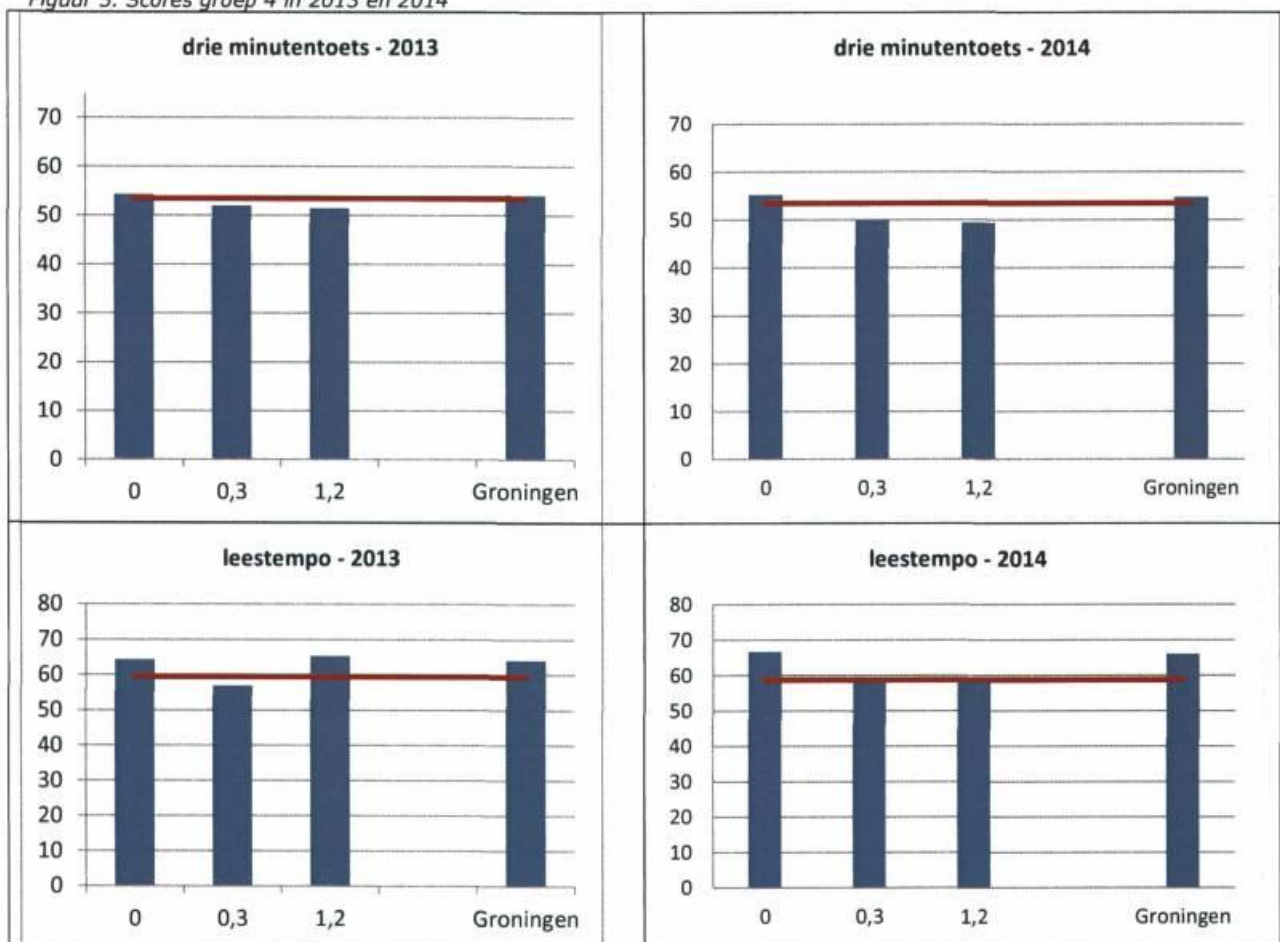
In 2014 scoren de leerlingen in groep 4 op de basisscholen in Groningen op alle toetsen boven het landelijk gemiddelde. De leerlingen zonder leerlinggewicht scoren in 2014 op alle toetsen boven of rond het Groningse gemiddelde.

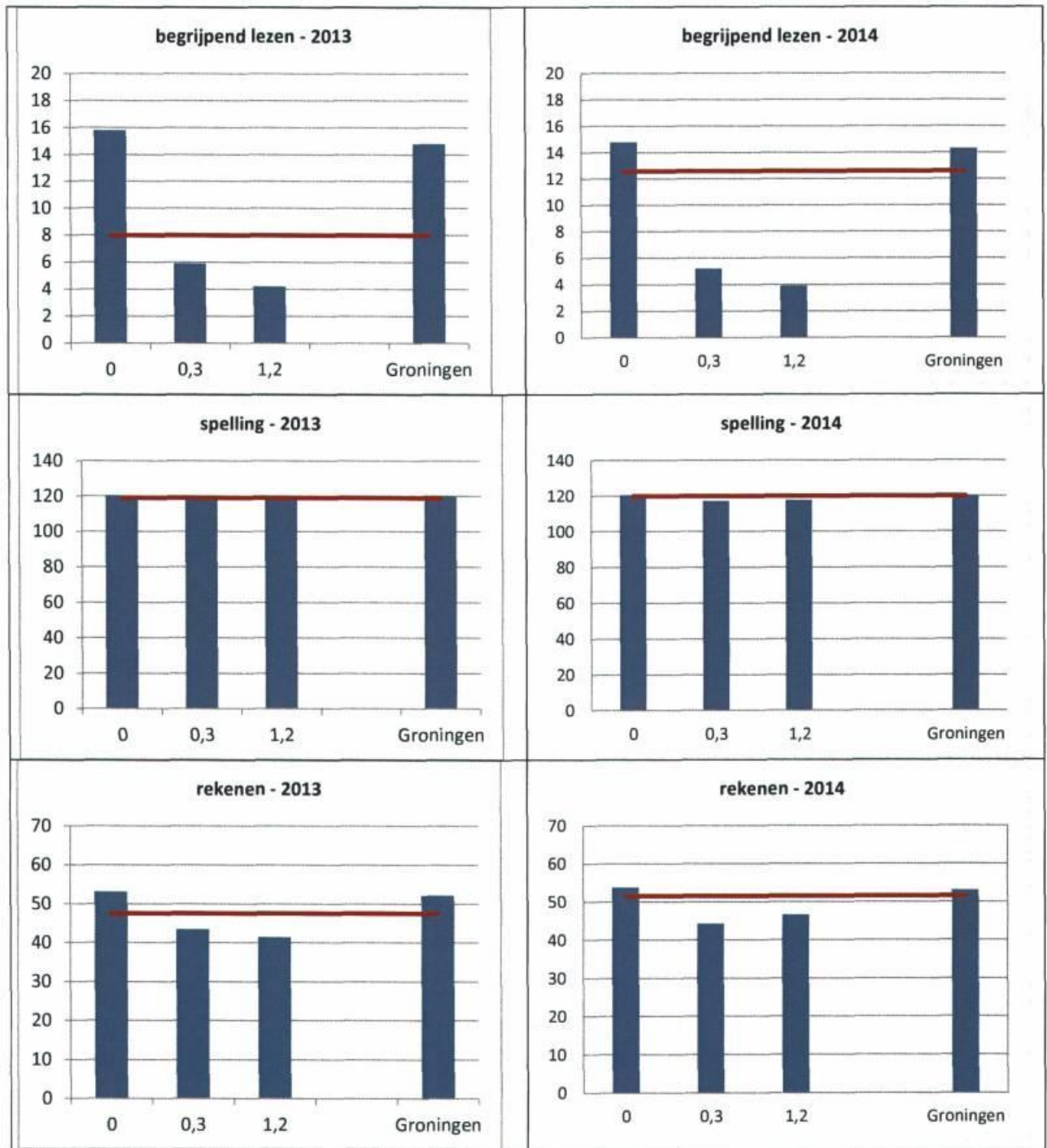
De leerlingen lijken in 2014 duidelijk hoger te scoren op de toets leestempo, maar hierbij moet worden opgemerkt dat het om een zeer gering aantal leerlingen gaat. Bij deze resultaten moeten we dan ook voorzichtig zijn met het trekken van conclusies.

Wanneer de scores van schooljaar 2013-2014 vergeleken worden met het schooljaar ervoor, blijkt dat de leerlingen in 2014 het op bijna alle toetsen beter doen dan de leerlingen in 2013, al zijn de verschillen niet erg groot. Alleen op de toets begrijpend lezen scoren de leerlingen in 2014 lager dan de leerlingen in 2013.

Deze gegevens zijn hieronder ook in grafiekvorm weergegeven.

Figuur 5. Scores groep 4 in 2013 en 2014

In de volgende tabellen worden de resultaten van de leerlingen in groep 4 weergegeven in niveauscores.

Tabel 8. Niveauscores leerlingen groep 4, 2013 en 2014

niveau-score	dmt		leestempo		begrijpend lezen		spelling		rekenen		landelijk*
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	
I	24,3%	25,0%	23,9%	26,4%	32,4%	24,9%	26,9%	22,8%	31,5%	22,2%	20%
II	18,4%	17,5%	21,1%	23,6%	21,5%	17,8%	23,8%	18,1%	20,0%	20,0%	20%
III	18,2%	20,1%	20,2%	19,2%	21,2%	18,7%	18,2%	19,2%	19,0%	19,1%	20%
IV	21,6%	19,7%	21,1%	17,4%	13,9%	18,2%	11,7%	19,6%	16,7%	19,1%	20%
V	17,6%	17,7%	13,7%	13,4%	11,0%	20,4%	19,5%	20,3%	12,8%	19,6%	20%

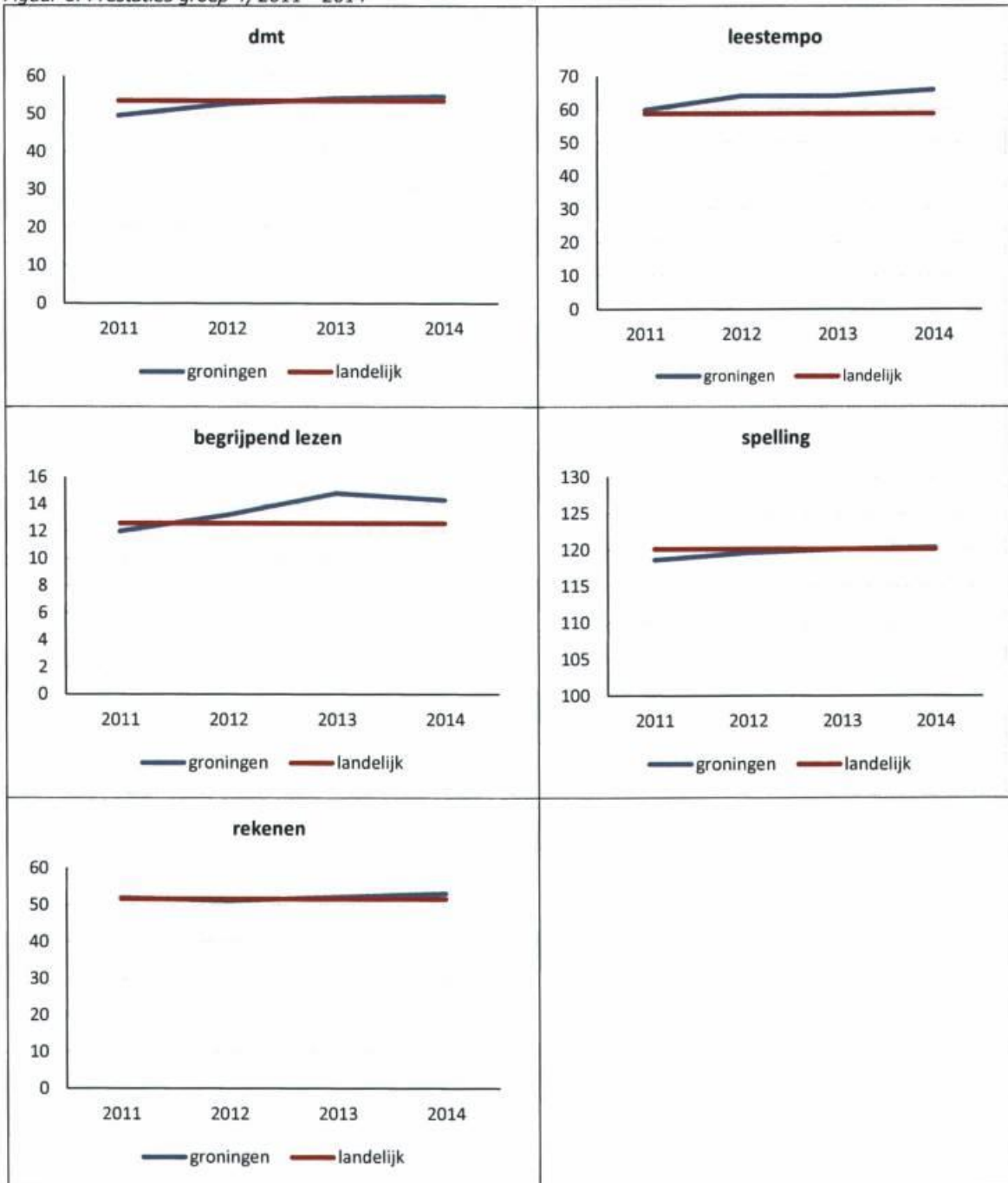
*de landelijke verdeling geldt voor alle toetsen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de scores op rekenen en spelling redelijk gelijk verdeeld zijn aan de landelijke verdeling, bij de dmt, begrijpend lezen en leestempo zijn er meer leerlingen die hoog (I-score) scores dan op grond van de landelijke verdeling verwacht mag worden.

In vergelijking met 2013 lijken de leerlingen in 2014 een stuk slechter te scoren op begrijpend lezen, spelling en rekenen, maar dit heeft te maken met de nieuwe (strengere) normering. Een goede vergelijking tussen 2013 en 2014 is dan voor deze vakken ook niet goed te maken.

Ook voor groep 4 zijn de gemiddelde scores van de afgelopen vier jaren in een figuur gezet, zodat hier trends zichtbaar worden gemaakt.

Figuur 6. Prestaties groep 4, 2011 - 2014

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de gemiddelde score op leestempo een stijgende lijn laat zien. Bij begrijpend lezen zien we in 2013 een piek, waarna de score in 2014 weer iets is gedaald, maar de leerlingen in groep 4 in 2014 scoren gemiddeld nog steeds boven het landelijk gemiddelde.

2.4.1 Wijkanalyses groep 4

In de volgende tabel staan de percentages gewichtenleerlingen in groep 4 uitgesplitst naar wijk.

Tabel 9. Groep 4, percentage leerlingen met leerlinggewicht, 2013 en 2014

	2013	2014
Centrum	3,9%	13,0%
Oud-zuid	--	0,0%
Oud-west	1,0%	5,6%
Oud-noord	25,6%	19,8%
Oosterpark	21,6%	31,2%
Helpman e.o.	0,6%	2,7%
Zuid-west	--	2,7%
Hoogkerk e.o.	5,7%	9,3%
Nieuw west	8,0%	7,1%
Noordwest	27,2%	25,0%
Noordoost	12,2%	18,2%
Noorddijk e.o.	11,0%	8,3%
Groningen	8,9%	10,0%

Uit tabel 9 blijkt dat in 2014 in groep 4 in Oosterpark de meeste doelgroepoerlingen (31,2%) zitten. Ook in Noord-West, Oud-Noord en Noord-Oost zitten veel doelgroepoerlingen in groep 4, het gaat respectievelijk om 25,0%, 19,8% en 18,2% van de leerlingen.

Tabel 10. Prestaties in de wijk groep 4 2014

	aantal leerlingen*	dmt	leestempo	begrijpend lezen	spelling	rekenen
Centrum	43-44	56,9	--	17,2	119,5	51,1
Oud-zuid	61-89	51,1	--	18,1	120,8	56,0
Oud-west	63-117	54,7	66,4	19,6	120,9	58,4
Oud-noord	18-89	60,8	65,0	10,7	119,7	54,6
Oosterpark	14-32	48,0	55,4	13,5	119,0	48,5
Helpman e.o.	22-182	54,0	66,0	15,1	120,0	54,2
Zuid-west	13-70	59,4	64,4	13,5	120,5	52,7
Hoogkerk e.o.	41-107	54,2	--	16,2	120,6	51,3
Nieuw west	93-237	52,6	68,3	13,1	121,0	53,4
Noordwest	26-70	52,7	--	9,2	118,8	46,0
Noordoost	27-143	55,7	65,6	12,7	120,5	50,8
Noorddijk e.o.	26-190	55,6	64,4	14,3	120,3	53,2
Groningen	276-1360	54,7	66,0	14,3	120,3	53,1

* het aantal leerlingen per toets is niet altijd gelijk, daarom wordt de range weergegeven.

Tabel 11. Prestaties in de wijk groep 4 2013

	aantal leerlingen*	dmt	leestempo	begrijpend lezen	spelling	rekenen
Centrum	23-101	54,6	63,5	17,1	119,2	52,9
Oud-zuid	--	--	--	--	--	--
Oud-west	42-104	54,1	71,3	18,8	120,2	59,3
Oud-noord	13-82	57,7	70,1	6,5	118,4	48,8
Oosterpark	16-37	49,1	63,1	11,4	117,9	46,1
Helpman e.o.	13-182	56,3	63,0	14,9	120,3	53,5
Zuid-west	--	--	--	--	--	--
Hoogkerk e.o.	52-122	51,4	58,4	14,3	120,2	52,5
Nieuw west	87-249	51,7	64,8	12,1	119,9	51,5
Noordwest	54-81	53,1	--	10,6	118,6	46,4
Noordoost	55-188	57,1	60,7	17,0	121,6	51,5
Noorddijk e.o.	21-190	55,9	68,2	17,9	121,2	51,2
Groningen	322-1443	54,1	64,1	14,3	120,1	52,1

* het aantal leerlingen per toets is niet altijd gelijk, daarom wordt de range weergegeven.

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat de leerlingen in Oud-West in groep 4 op alle toetsen boven of op het Gronings gemiddelde scores. De leerlingen in Noord-West in groep 4 scoren op alle toetsen onder het landelijk gemiddelde.

In vergelijking met de resultaten in 2013 scoren de leerlingen in 7 wijken hoger in 2014 dan in 2013 op begrijpend lezen. In 2014 scoren de leerlingen op technisch lezen in 5 wijken hoger dan de leerlingen in 2013.

2.5 Prestaties in groep 8 in 2014

Van de leerlingen van groep 8 zijn gegevens opgevraagd over hun prestaties op de Cito Eindtoets en hun leerlinggewicht. In de onderstaande tabellen staan de prestaties van de leerlingen uitgesplitst naar leerlinggewicht weergegeven. De scores die u ziet in de tabel zijn de standaardscore (de uiteindelijke Citoscore).

De standaardscore wordt berekend aan de hand van de onderdelen taal, rekenen en studievvaardigheden. Het onderdeel wereldoriëntatie is een facultatief onderdeel, niet alle scholen nemen hier aan deel. Bij het berekenen van de standaardscore worden de scores op wereldoriëntatie buiten beschouwing gelaten.

Tabel 12. Prestaties van de leerlingen in groep 8, 2013 en 2014; uitgesplitst naar leerlinggewicht

leerling- gewicht	2013			2014		
	Groningen		landelijk	Groningen		landelijk
	aantal leerlingen	standaard- score	standaard- score	aantal leerlingen	standaard- score	standaard- score
0,0	1052	535,4	535,9	1096	535,8	535,6
0,3	102	526,3	528,7	100	525,9	528,3
1,2	50	525,3	527,3	52	529,7	527,3
alle leerlingen	1294	534,4	535,0	1248	534,7	534,8

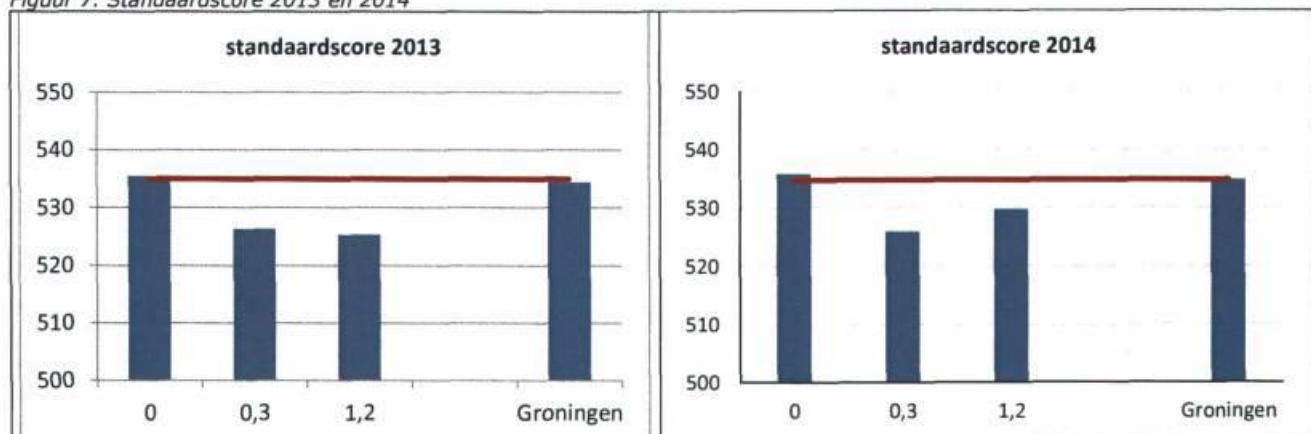
Uit tabel 12 blijkt dat het gemiddelde van de leerlingen in 2014 in Groningen wijk nauwelijks af van het landelijk gemiddelde .

De leerlingen zonder leerlinggewicht in Groningen scoren in 2014 hoger dan het landelijk gemiddelde. Opvallend is dat de gemiddelde standaardscore van de 1,2-leerlingen in 2014 duidelijk hoger ligt dan in 2013, de 1,2 leerlingen scoren in 2014 ook boven het landelijk gemiddelde van de leerlingen met dit leerlinggewicht. De gemiddelde score van de leerlingen met gewicht 0,3 ligt in 2014 juist lager dan in 2013.

In Groningen is het gemiddelde in 2014 net iets hoger dan in 2013, terwijl het gemiddelde landelijk gezien juist iets is gedaald.

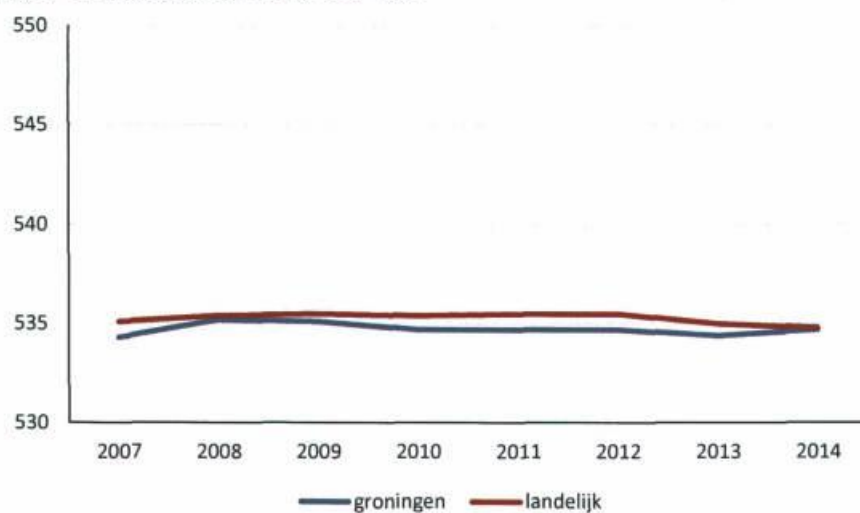
In onderstaand figuur worden de resultaten in grafiekvorm weergegeven.

Figuur 7. Standaardscore 2013 en 2014

Van groep 8 zijn er vanaf 2007 gegevens beschikbaar. In de volgende figuur worden de prestaties op de Cito Eindtoets per jaar weergegeven.

Figuur 8. Prestaties in groep 8, 2007-2014

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de leerlingen in Groningen in de afgelopen jaren gemiddeld steeds net iets onder het landelijk gemiddelde scoren, in 2014 ligt het Gronings gemiddelde voor het eerst sinds 2008 weer heel dichtbij het landelijk gemiddelde.

2.5.1 Wijkanalyses groep 8

In de volgende tabel staan de percentages gewichtenleerlingen in groep 8 uitgesplitst naar wijk.

Tabel 13. Groep 8 – percentage leerlingen met leerlinggewicht, 2013 en 2014

	2013	2014
Centrum	7,9%	0,0%
Oud-zuid	--	--
Oud-west	2,4%	4,8%
Oud-noord	19,7%	18,8%
Oosterpark	37,0%	36,7%
Helpman e.o.	2,0%	3,5%
Zuid-west	--	7,4%
Hoogkerk e.o.	9,2%	16,9%
Nieuw west	16,6%	11,9%
Noordwest	45,5%	43,6%
Noordoost	18,9%	20,0%
Noorddijk e.o.	10,2%	12,7%
Groningen	12,6%	12,3%

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 2014 in de wijk noordwest het hoogste percentage leerlingen met een leerlinggewicht in groep 8 zaten, ook in 2013 was dit het geval, in 2014 gaat het om 43,6% van de leerlingen en in 2013 om 45,5% van de leerlingen.

Ook in de Oosterpark en Noord-Oost bestaat in 2014 de leerlingpopulatie in groep 8 uit meer gewichtenleerlingen dan gemiddeld in Groningen, hier gaat het om respectievelijk 36,7% en 20,0% van de leerlingen.

Tabel 14. Prestaties in de wijk groep 8 – standaardscore 2013 en 2014

	2013		2014	
	standaard-score	aantal leerlingen	standaard-score	aantal leerlingen
Centrum	535,3	101	534,8	86
Oud-zuid	--	--	--	--
Oud-west	538,1	97	534,4	83
Oud-noord	533,6	65	531,9	69
Oosterpark	525,9	27	528,6	30
Helpman e.o.	537,5	204	536,5	200
Zuid-west	--	--	537,7	54
Hoogkerk e.o.	531,4	87	533,4	76
Nieuw west	533,0	187	535,4	226
Noordwest	527,5	66	528,2	55
Noordoost	534,5	171	533,0	137
Noorddijk e.o.	532,7	175	535,6	181
Groningen	534,4	1294	534,7	1294

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de leerlingen in groep 8 in 2014 in Helpman en Zuidwest boven het Gronings gemiddelde scores. De wijken Noordwest en Oosterpark scoren onder het Gronings gemiddelde.

Wanneer er gekeken wordt naar de beide jaren, blijkt dat alleen de leerlingen in de wijk Helpman gemiddeld in beide jaren boven het Gronings gemiddelde scores.

3. Bereik doelgroep

Om het bereik van de doelgroep te berekenen hebben we gebruik gemaakt van verschillende gegevens. Van de GGD hebben we per kwartaal het aantal geïndiceerde kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar gekregen en vanuit de voorschoolse instellingen het aantal kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar met een indicatie die VVE aangeboden krijgen. Daarnaast hebben de voorschoolse instellingen ook gegevens aangeleverd over het aantal kinderen dat een BOP volgt, hier gaat het om kinderen tussen de 2 en 4 jaar.

Tabel 15. Bereik van doelgroep uitgesplitst naar wijk; 2014

	Eerste kwartaal	Tweede kwartaal	Derde kwartaal	Vierde kwartaal
Centrum	66,7%	55,6%	66,7%	100,0%
Oud-zuid	25,0%	16,7%	6,7%	18,2%
Oud-west	137,5%	109,1%	72,7%	44,4%
Oud-noord	100,0%	122,5%	93,6%	107,7%
Oosterpark	53,7%	56,1%	52,6%	51,4%
Helpman e.o.	110,0%	109,1%	100,0%	139,4%
Zuid-west	37,5%	45,5%	56,5%	62,5%
Hoogkerk e.o.	93,5%	62,2%	64,5%	63,3%
Nieuw west	126,7%	155,6%	150,0%	185,7%
Noordwest	161,2%	144,6%	135,6%	133,9%
Noordoost	121,1%	95,3%	79,5%	86,0%
Noorddijk e.o.	42,4%	37,6%	37,3%	42,3%
Meerdorpen	75,0%	0,0%	66,7%	125,0%
Groningen	89,7%	82,4%	77,5%	87,6%

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat het bereik in de wijken per kwartaal kan verschillen. De gegevens van de GGD zijn gebaseerd op de postcode van het huisadres van het kind, de gegevens van de voorschoolse instellingen zijn gebaseerd op de postcode van de instelling. Omdat kinderen soms in andere wijken naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf gaan, kan het zijn dat het bereik in bepaalde wijken boven de 100% uitkomt.

In de volgende tabel wordt weergegeven hoeveel kinderen de CJG's gemiddeld per wijk hebben geïndiceerd, hoeveel kinderen er per wijk naar een voorschoolse instelling gaan waar ze VVE aangeboden krijgen, het gemiddelde bereik van VVE-kinderen over 2014 en het gemiddelde aantal kinderen dat een BOP-programma volgt.

Tabel 16. Indicaties en daadwerkelijk bereik

	indicaties (gemiddeld)	aantal vve (gemiddeld)	percentage bereik	aantal bop (gemiddeld)
Centrum	8,3	6,0	72,7%	11,8
Oud-zuid	11,5	1,8	15,2%	3,5
Oud-west	9,8	8,8	89,7%	37,8
Oud-noord	43,0	45,3	105,2%	53,5
Oosterpark	39,3	21,0	53,5%	38,3
Helpman e.o.	33,5	38,3	114,2%	101,3
Zuid-west	21,3	11,0	51,8%	25,3
Hoogkerk e.o.	32,3	22,8	70,5%	80,5
Nieuw west	26,5	40,3	151,9%	76,0
Noordwest	55,0	78,8	143,2%	64,8
Noordoost	42,0	39,8	94,6%	102,5
Noorddijk e.o.	95,3	37,8	39,6%	94,0
Meerdorpen	3,5	2,5	71,4%	13,5
Groningen	421,0	353,8	84,0%	702,5

Uit bovenstaande tabel blijkt dat door de GGD er in 2014 bij gemiddeld 421,0 kinderen is vastgesteld dat zij een doelgroepkind zijn. In 2014 stonden gemiddeld 353,8 kinderen met een VVE-indicatie ingeschreven bij een instelling waar ze VVE krijgen aangeboden. Het gemiddelde VVE-bereik in Groningen in 2014 is 84,0%, dit betekent dat 84,0% van de kinderen met een VVE-indicatie ook daadwerkelijk VVE krijgt aangeboden. Het bereik is in Nieuw-West, Noord-west, Helpman en Oud-Noord het hoogst, het gaat om respectievelijk 151,9%; 143,2%; 114,2%; en 105,2%.

4. Resultaten Leerwinst

De gemeente Groningen heeft in overleg met de VVE-werkgroep een resultaatafspraken vastgesteld over de leerwinst die beoogd wordt voor leerlingen die op de basisschool in de groepen 1 en 2 met een programma voor Voor- en Vroegschoolse Educatie hebben gewerkt. De afspraak is dat in 2015 tenminste 80% van de doelgroepkinderen die hebben deelgenomen aan een schakelgroep en/of een VVE-programma de gemiddelde landelijke groei op de Cito-toets Taal voor Kleuters behaalt. Afspraak is dat de leerwinst bepaald wordt op basis van de resultaten op de toets Taal voor Kleuters midden groep 1 en de toets Taal voor Kleuters eind groep 2. De afspraak geldt voor scholen met 15% of meer doelgroepkinderen, die vanuit de gemeente schakelklasmiddelen krijgen.

Voor de schakelklas in groep 3 en 4 zijn de volgende afspraken opgesteld:

- Tenminste 80% van de leerlingen die deelnemen aan de schakelgroep 3 de gemiddelde landelijke groei in de vaardigheidsscore op de DMT (drie minuten toets) en Citotoets woordenschat evenaart tussen meetmoment M3 en E3;
- Tenminste 80% van de leerlingen die deelnemen aan de schakelgroep 4 de gemiddelde landelijke groei in de vaardigheidsscore op de DMT (drie minuten toets), Citotoets begrijpend lezen en spelling evenaart tussen meetmoment M4 en E4.

Voor de verlengde schooldag in groep 5, 6 en 7 zijn de volgende afspraken opgesteld:

- Tenminste 80% van de leerlingen die deelnemen aan de VSD (groep 5/6/7) de gemiddelde landelijke groei in de vaardigheidsscore op de Cito toets begrijpend lezen evenaart tussen meetmoment M5 en M6 of M6 en M7;
- Tenminste 80% van de leerlingen die deelnemen aan de VSD (groep 5/6/7) de gemiddelde landelijke groei in de vaardigheidsscore op de DMT (drie minuten toets) evenaart tussen meetmoment M6 en E6 of M7 en E7.

4.1 Beschikbare gegevens

In het kader van het onderzoek naar leerwinst hebben we de scholen die schakelklasmiddelen kregen, gevraagd om gegevens aan te leveren, waarmee we de leerwinst kunnen berekenen. We hebben gegevens gekregen van leerlingen in schakelklassen in groep 1, 2, 3 en 4 en de verlengde schooldag in groep 5, 6 en 7. Voor groep 1 en 2 hebben we de beschikking over gegevens van de toets Taal voor Kleuters, voor groep 3 gaat het om leestechiek en woordenschat en in groep 4 gaat het om begrijpend lezen, spelling, woordenschat, drie-minutentoets en leestempo. Voor groep 6 en 7 gaat het om begrijpend lezen en de dmt.

Alleen de scholen die budget kregen voor de schakelklas of voor de verlengde schooldag hoefden gegevens aan te leveren die nodig zijn voor het berekenen van de leerwinst. Van sommige scholen hebben we de gegevens gekregen van alleen kinderen in de schakelklas, van andere scholen hebben we gegevens gekregen van alle leerlingen in groep 1, 2, 3 en/of 4. Omdat het van veel leerlingen niet duidelijk is of ze wel of niet in de schakelklas zitten, is het niet mogelijk om een uitsplitsing naar schakelklas te maken. Voor groep 6 en 7 hebben we wel beschikking over welke leerlingen wel en welke leerlingen niet hebben deelgenomen aan de VSD, zodat we hier wel een uitsplitsing kunnen maken.

Voor groep 1 en 2 hebben we gegevens gekregen van 11 scholen, voor groep 3 gaat het om 9 scholen en bij groep 4 gaat het om 8 scholen die voor een of meer toetsen gegevens hebben aangeleverd over verschillende toetsmomenten. Voor groep 5, 6 en 7 hebben we van telkens 3 scholen gegevens ontvangen om de leerwinst mee te berekenen.

In de volgende tabellen wordt telkens de gemiddelde groei (de leerwinst) van de leerlingen weergegeven. Verder staan in de tabel de landelijk gemiddelde groei, dit is de gemiddelde groei tussen twee toetsmomenten; het percentage leerwinst behaald, dit is het percentage leerlingen

dat de landelijk gemiddelde groei haalt. Ook wordt in de tabel het aantal leerlingen genoemd waarover van twee toetsmomenten de gegevens beschikbaar zijn.

4.2 Leerwinst groep 1-2

Tabel 17. Taal voor kleuters – leerwinst, 2013

	Gemiddelde	Landelijk gemiddelde groei	Percentage leerwinst behaald	Aantal leerlingen
M1-E2	18,4	16,5	64,6%	65
M1-E1	9,3	5,8	68,8%	96
M2-E2	6,3	5,0	56,2%	146

Tabel 18. Taal voor kleuters - leerwinst, 2014

		Gemiddelde	Landelijk gemiddelde groei	Percentage leerwinst behaald	Aantal leerlingen
M1-E2	Doelgroep	17,1	16,5	45,0%	40
	Niet doelgroep	17,9	16,5	60,6%	132
	Totaal	17,8	16,5	57,0%	172
M1-E1	Doelgroep	7,7	5,8	52,8%	36
	Niet doelgroep	8,6	5,8	56,1%	139
	Totaal	8,4	5,8	55,7%	176
M2-E2	Doelgroep	3,9	5,0	35,1%	74
	Niet doelgroep	5,6	5,0	45,7%	210
	Totaal	4,7	5,0	41,6%	293

In totaal hebben we van 172 leerlingen gegevens gekregen van zowel de midden groep 1 toets als de eind groep 2 toets. Gemiddeld zijn deze leerlingen 17,8 punten gegroeid tussen M1 en E2. Dit gemiddelde ligt hoger dan het landelijk gemiddelde van 16,5 punten. Van deze leerlingen heeft 57,0% de landelijk gemiddelde groei gehaald. Wanneer we kijken naar de leerlingen uit de doelgroep (leerlingen met een leerlinggewicht van 0,3 of 1,2), blijkt dat deze leerlingen 17,1 punten zijn gegroeid, ook dat ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Het percentage doelgroopleerlingen dat de landelijk gemiddelde groei haalt, ligt op 45,0%.

In totaal hebben we van 176 leerlingen gegevens gekregen van zowel midden groep 1 als eind groep 1. Gemiddeld zijn deze leerlingen 8,3 punten gegroeid tussen M1 en E1. Dit gemiddelde ligt hoger dan het landelijk gemiddelde van 5,8 punten. Van deze 96 leerlingen heeft 55,7% de landelijke groei van 5,8 punten of meer behaald. Wanneer er gekeken wordt naar de leerlingen uit de doelgroep, blijkt dat deze leerlingen 7,7 punten gegroeid zijn tussen M1 en E1. Dit gemiddelde ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Het percentage doelgroopleerlingen dat de landelijk gemiddelde groei haalt, ligt op 52,8%.

In totaal hebben we van 293 leerlingen gegevens gekregen van zowel midden groep 2 als eind groep 2. Gemiddeld zijn deze leerlingen 4,7 punten gegroeid tussen M2 en E2. Dit gemiddelde ligt lager dan het landelijk gemiddelde van 5,0 punten. Van deze 293 leerlingen heeft 41,6% de

landelijke groei van 5 punten of meer behaald. Wanneer we kijken naar de leerlingen uit de doelgroep, blijkt dat deze leerlingen 3,9 punten zijn gegroeid tussen M2 en E2. Dit gemiddelde ligt lager dan het landelijk gemiddelde. Het percentage doelgroepleerlingen dat de landelijk gemiddelde groei haalt, ligt op 35,1%.

4.3 Leerwinst hogere groepen

Groep 3

Tabel 19. Leerwinst groep 3, 2013 en 2014

	Gemiddelde	Landelijk gemiddelde groei	Percentage leerwinst behaald	Aantal leerlingen
Woordenschat				
2013	15,0	7,2	71,5%	207
2014	16,4	7,2	73,8%	187
DMT				
2014	7,4	14	16,5%	188

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gemiddelde groei bij woordenschat in groep 3 in 2014 hoger is dan in 2013. Ook halen meer leerlingen de landelijke groei in 2014, 73,8% van de leerlingen haalt de landelijke groei op woordenschat. Wanneer er gekeken wordt naar DMT blijkt dat maar 16,5% van de leerlingen de landelijke groei haalt.

Groep 4

Tabel 20. Leerwinst groep 4, 2013* en 2014*

	Gemiddelde	Landelijk gemiddelde groei	Percentage leerwinst behaald	Aantal leerlingen
Begrijpend lezen				
2013	3,9	5,6	55,3%	38
2014	23,7	20,0	67,1%	70
DMT				
2013	6,3	8,0	44,4%	27
2014	23,4	29,0	28,9%	149
Spelling				
2013	1,4	1,4	48,6%	37
2014	6,6	7,1	41,6%	149

* De landelijke groei in 2013 is gebaseerd op het verschil tussen m4 en e4, in 2014 gaat het om het verschil tussen e3 en e4.

Voor groep 4 hebben we van verschillende toetsen gegevens gekregen. We hebben gegevens van de toetsen begrijpend lezen, drie minuten toets, leestempo en spelling.

In 2014 haalt 67,1% van de leerlingen de landelijke groei op begrijpend lezen, 28,9% van de leerlingen haalt de landelijke groep op de dmt en 41,6% van de leerlingen haalt de landelijke groei op spelling.

De gegevens van 2014 en 2013 zijn voor wat betreft de gemiddelde groei niet met elkaar te vergelijken, doordat de gegevens van 2013 gaan over de leerwinst tussen m4 en e4 en de gegevens van 2014 over de leerwinst tussen e3 en e4. De verschillen tussen de percentages behaalde leerwinst in de verschillende jaren kan worden gezien als een indicatie. In 2014 zijn er meer leerlingen die de beoogde leerwinst voor begrijpend lezen halen. In 2013 gaat het om 55,3%, in 2014 om 67,1%. Bij de DMT en spelling zijn de percentages beoogde leerwinst gedaald tussen 2013 en 2014.

Groep 5

Tabel 21. Leerwinst groep 5, 2014

	Gemiddelde	Landelijk gemiddelde groei	Percentage leerwinst behaald	Aantal leerlingen
Begrijpend lezen				
2014	12,4	12,7	47,1%	68
DMT				
2014	14,8	14,0	47,5%	120

In 2014 haalt 47,1% van de leerlingen de gemiddelde leerwinst op begrijpend lezen. De gemiddelde groei (12,4) ligt net iets onder de landelijk gemiddelde groei van 12,7. Op de dmt haalt 47,5% van de leerlingen de landelijk gemiddelde leerwinst. Gemiddeld ligt de vaardigheidsgroei op 14,8, dit is hoger dan de landelijk gemiddelde groei.

Groep 6

Tabel 22. Leerwinst groep 6, 2013 en 2014

		Gemiddelde	Landelijk gemiddelde groei	Percentage leerwinst Behaald	Aantal leerlingen
Begrijpend lezen					
2013		10,9	6,5	60,2%	83
2014	VSD	9,3		60,3%	58
	Niet VSD	10,0		62,0%	79
	totaal	9,7		61,3%	137
DMT					
2013		8,6	10,0	36,0%	75
2014	VSD	11,6		51,4%	37
	Niet VSD	11,1		53,9%	76
	totaal	11,3		53,1%	113

Bij de vergelijking tussen 2013 en 2014 voor groep 6 en 7 moet wel opgemerkt worden dat het in 2013 gaat om leerlingen van scholen die in 2014 zouden starten met een verlengde schooldag. De leerlingen in 2013 hebben dus nog niet deelgenomen aan de verlengde schooldag.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gemiddelde groei in 2014 op begrijpend lezen lager ligt dan in 2013. In beide jaren ligt de gemiddelde groei wel boven de landelijk verwachte groei. Wanneer er gekeken wordt naar de leerlingen die wel en die niet hebben deelgenomen aan de

verlengde schooldag (VSD) blijkt dat de leerlingen die wel hebben deelgenomen aan de verlengde schooldag iets lager scoren op zowel begrijpend lezen als de dmt dan de leerlingen die niet hebben deelgenomen aan de verlengde schooldag.

Groep 7

Tabel 23. Leerwinst groep 7, 2013 en 2014

		Gemiddelde	Landelijk gemiddelde groei	Percentage leerwinst behaald	Aantal leerlingen
Begrijpend lezen					
2013		12,2	12,4	47,1%	87
2014	VSD	8,7	12,4	35,0%	40
	Niet-VSD	11,3	12,4	45,3%	95
	Totaal	10,5	12,4	42,2%	135
DMT					
2013		9,7	8,0	57,6%	85
2014	VSD	8,8	8,0	53,8%	39
	Niet-VSD	9,5	8,0	59,1%	93
	Totaal	9,3	8,0	57,6%	132

Bij de vergelijking tussen 2013 en 2014 voor groep 6 en 7 moet wel opgemerkt worden dat het in 2013 gaat om leerlingen van scholen die in 2014 zouden starten met een verlengde schooldag. De leerlingen in 2013 hebben dus nog niet deelgenomen aan de verlengde schooldag.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gemiddelde groei op begrijpend lezen in 2014 lager is dan in 2013. De leerlingen die niet aan de verlengde schooldag hebben deelgenomen hebben gemiddeld een grotere groei en ook haalt een groter deel van de leerlingen de landelijke leerwinst dan de leerlingen die wel hebben deelgenomen aan de VSD.

Voor de DMT geldt dat de gemiddelde gehaalde leerwinst in 2013 gelijk is aan die in 2014. Van de leerlingen die hebben deelgenomen aan de verlengde schooldag haalt 53,8% de landelijk beoogde leerwinst, van de leerlingen die niet hebben deelgenomen aan de verlengde schooldag haalt 59,1% de landelijk beoogde leerwinst.

Realiseren prestatie-afspraken

Het algehele beeld van de leerwinst laat zien dat in geen van de groepen de gestelde 80% gehaald wordt.

In groep 2 halen in 2014 minder leerlingen de beoogde leerwinst dan in 2013.

In groep 3 is het percentage leerlingen dat de beoogde leerwinst haalt in 2014 bij woordenschat gestegen.

De vergelijking in groep 4 is iets moeilijker te maken, omdat er sprake is van verschillende toetsmomenten. In 2013 is voor de leerwinst gebruik gemaakt van de toetsmomenten m4 en e4, in 2014 is gebruik gemaakt van e3 en e4. De vergelijking tussen de percentages leerlingen die de beoogde leerwinst halen is dan ook alleen een indicatie. Zo kan voorzichtig worden gesteld dat het percentage leerlingen dat de beoogde leerwinst haalt bij begrijpend lezen, is gestegen. Het percentage leerlingen dat de beoogde leerwinst behaalt bij de dmt en spelling is gedaald. Bij de vergelijking tussen 2013 en 2014 voor groep 6 en 7 moet wel opgemerkt worden dat het in 2013 gaat om leerlingen van scholen die in 2014 zouden starten met een verlengde schooldag. De leerlingen in 2013 hebben dus nog niet deelgenomen aan de verlengde schooldag. In groep 6 is het percentage leerlingen dat de beoogde leerwinst haalt op begrijpend lezen in 2014 gestegen ten opzichte van 2013.

Ook het percentage leerlingen dat de beoogde leerwinst haalt op de dmt is gestegen in 2014. In groep 7 is het percentage leerlingen dat de beoogde leerwinst haalt op begrijpend lezen in 2014 gedaald ten opzichte van 2013. Het percentage leerlingen dat de beoogde leerwinst haalt op de dmt is in 2014 gelijk gebleven aan het percentage in 2013, in beide jaren gaat het om 57,6% van de leerlingen.

5. Ouderparticipatie

De gemeente Groningen heeft via de Bestuursafspraken G37 VVE met het Rijk afspraken gemaakt over het realiseren van ambities met betrekking tot het op Voor- en Vroegschoolse Educatie gericht ouderbeleid. De verschillende aspecten van de ouderrol die zijn opgenomen in de Bestuursafspraken zijn gebaseerd op de indicatoren van het aspect 'Ouders' in het VVE waarderingskader van de Inspectie van het Onderwijs. Hierbij gaat het om de volgende indicatoren:

B1 Gericht ouderbeleid

B2 Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd

B3 Intake

B4 Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen

B5 Participatie in VVE-activiteiten in de voorschool

B6 Informeren over de ontwikkeling van hun kind.

B7 Rekening houden met de thuistaal

De gemeente heeft de Bestuursafspraken op lokaal niveau afgestemd met de betrokken basisscholen en voorschoolse instellingen en de gemaakte afspraken voor basisscholen opgenomen in het Programma van Eisen Schakelklassen en voor de voorschoolse instellingen in de beleidsregels.

In het Programma van Eisen Taalstimulering Basisonderwijs wordt als doel benoemd dat ten minste 70% van ouders van de doelgroepkinderen deelneemt aan een ouderprogramma gekoppeld aan het VVE- of schakelgroeppeprogramma. Hierbij zijn de volgende kwaliteitseisen geformuleerd:

- Ouders worden gestimuleerd om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten met hun kind te doen;
- School laat ouders participeren in VVE activiteiten;
- Voor de betrokken doelgroep ouders wordt een op VVE gericht ouderprogramma aangeboden. Bijeenkomsten hiervoor kunnen worden ondersteund door het CJG.

In de beleidsregels voor de voorschoolse instellingen staat de ambitie beschreven dat ouderbetrokkenheid gekoppeld moet worden aan de uitvoering van de VVE programma's. Hierbij gaat het om zowel de koppeling met activiteiten gericht op ondersteuning van de ouders (zoals Opstap en Opstapje) als programma's op het terrein van de ontwikkeling van de basisvaardigheden van volwassenen (zoals taalcursussen).

Als kwaliteitseisen worden benoemd:

- Ouders worden actief betrokken bij de VVE activiteiten
- De voorschoolse instelling biedt (in samenwerking met het CJG) concrete activiteiten aan om ouders te stimuleren thuis met hun kind ontwikkeling stimulerende activiteiten te gaan doen.

De gemeente heeft de onderzoeksafdeling van Cedin gevraagd om te onderzoeken hoe ouderparticipatie in relatie tot Voor- en Vroegschoolse Educatie vorm krijgt.

5.1 Onderzoeksopzet

In het onderzoek naar ouderparticipatie ligt de focus op twee indicatoren uit het aspect 'Ouders' in het VVE waarderingskader van de Inspectie van het Onderwijs: het stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen (B4) en participatie in VVE-activiteiten in de voor/vroegschool (B5). Hieronder worden deze indicatoren nader toegelicht.

B4: stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen

Toelichting

- Alle ouders worden door leidsters/leerkrachten gestimuleerd om thuis VVE-activiteiten met hun kinderen te doen;

- Ouders krijgen spelmaterialen mee (met instructief of handleidingen) die zij thuis met hun kind(eren) kunnen gebruiken. Dit materiaal is afgestemd op de mogelijkheden van de ouder (qua taal, uitvoerbaarheid, wensen, enzovoort);
- Ouders worden door de leidsters/leerkrachten geïnformeerd over hoe ze met hun kind(eren) activiteiten kunnen uitvoeren;
- De leidsters/leerkrachten koppelen met ouders en kinderen terug of en hoe de activiteiten thuis zijn uitgevoerd;
- Voldoende ouders voeren thuis activiteiten uit, zoals bedoeld in de oudercomponent van het VVE-programma (minimaal 60%). Hierin wordt, indien mogelijk, samengewerkt met het CJG.

Norm voldoende

- Alle ouders worden gestimuleerd thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen;
- Een betere verbinding tussen deze VVE activiteiten en die van het CJG, die gericht zijn op het betrekken van ouders bij de ontwikkeling van hun kind, komt in de uitvoering van B4 tot stand;
- Ouders krijgen adequaat materiaal en informatie mee;
- Minimaal 60% van de ouders doen het ook.

B5: Participatie in VVE-activiteiten in de voor/vroegschool

Toelichting

- De voor- en vroegschool organiseert voldoende relevante ouderactiviteiten in samenwerking met het CJG (zoals informatiebijeenkomsten over VVE, themabijeenkomsten, inloopuren, koffieochtenden, Speel mee momenten, VVE thuis) en stimuleert de ouders om hieraan deel te nemen;
- De ouders worden gestimuleerd om (elke dag) bij het brengen van hun kind activiteiten te doen met hun kind;
- Er is een aanbod van activiteiten die ouders bij binnenkomen met hun kinderen kunnen doen;
- Leidsters/leerkrachten voeren bij het brengen en het halen informeel korte gesprekken met de ouders over hun kinderen;
- Voldoende ouders (minimaal 60%) participeren in de activiteiten.

Norm voldoende

- Regelmatig ouderactiviteiten
- Voldoende ouders nemen deel (60%)

De onderzoeksafdeling van Cedin heeft voor het onderzoek naar ouderparticipatie twee instrumenten ontwikkeld. Het eerste instrument is een vragenlijst, waarmee bij de voorschoolse instellingen en de basisscholen in beeld wordt gebracht welke manieren ze inzetten om ontwikkeling stimulerende activiteiten door ouders te stimuleren en in hoeverre hierbij wordt samengewerkt met het CJG en tussen basisschool en voorschoolse instelling. Daarnaast heeft Cedin een format ontwikkeld voor de registratie van ouderbijeenkomsten. De instellingen kunnen op het format registreren of de uitgenodigde (doelgroep)ouders hebben deelgenomen aan de bijeenkomsten of ouders de aangereikte materialen gebruiken en welke activiteiten de ouders dan met hun kinderen doen. De cursusleiding/pedagogisch medewerkers vullen deze vragen in voor elke bijeenkomst die ze voor ouders van kinderen met een VVE-indicatie organiseren. Niet alle locaties die werken met een ouderprogramma, gebruiken het ontwikkelde format. Er zijn ook locaties die een eigen format hanteren of het format dat bij VVE-Thuis wordt aangeboden.

5.2 Onderzoeksgroep

Vragenlijst ouderparticipatie en ontwikkelingsstimulering

Alle basisscholen en voorschoolse locaties die betrokken zijn bij de oudercomponent van het VVE-beleid van de gemeente hebben de vragenlijst ontvangen. In totaal hebben 10 basisscholen en 19 locaties van de COP groep en het SKSG de vragenlijst ingevuld. Twee locaties, één basisschool en één voorschoolse locatie, hebben de vragenlijst niet aangeleverd.

Format registratie deelname en gebruik materiaal

In totaal hebben 20 locaties het format, waarop ze per bijeenkomst van VVE-Thuis konden registreren welke ouders aanwezig waren, of ze het materiaal hebben ontvangen en welke activiteiten de ouders met hun kinderen uitvoeren, (redelijk) compleet ingevuld. Het gaat om 18 locaties van voorschoolse voorzieningen en twee basisscholen. Een aantal andere locaties heeft gegevens aangeleverd met een eigen format. Deze gegevens zijn niet gebruikt, omdat de informatie over deelname ook in de vragenlijst werd aangeleverd en op de andere formats geen gegevens werden geregistreerd over in hoeverre ouders het materiaal gebruiken en over welke activiteiten de ouders dan doen met hun kinderen.

De 20 locaties hebben voor een verschillend aantal bijeenkomsten het format aangeleverd. Eén basisschool heeft het format voor acht bijeenkomsten ingevuld en de andere basisschool voor 10 bijeenkomsten. Van de voorschoolse locaties hebben vijf locaties gegevens over één bijeenkomst aangeleverd, vier locaties hebben gegevens over twee bijeenkomsten aangeleverd, zeven locaties over drie bijeenkomsten en één locatie over vier en één locatie over vijf bijeenkomsten

Voor de meeste analyses hebben we alle gegevens van alle locaties en bijeenkomsten bij elkaar opgeteld, zodat we één totaalbeeld kunnen schetsen. Het gaat dan om totalen en gemiddelden van 62 bijeenkomsten, waarvoor in totaal 665 ouders waren uitgenodigd. Een grote groep ouders is voor meer dan één bijeenkomst uitgenodigd. Deze ouders maken even vaak deel uit van de totale groep van 665 ouders als het aantal bijeenkomsten waarvoor ze zijn uitgenodigd.

5.3 Resultaten

Activiteiten bevorderen ontwikkelingsstimulering ouders

De eerste vraag in de vragenlijst gaat over wat de locaties doen om ouders te stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten met hun kind(eren) te doen. De locaties konden hierbij aangeven of ze de betreffende activiteit voor alle ouders inzetten of specifiek voor ouders van kinderen met een VVE-indicatie. In onderstaande tabel worden de resultaten weergegeven.

Tabel 24. Inzet activiteiten om ouders te stimuleren, in aantal en percentage instellingen

	Alle ouders	Specifiek voor VVE-ouders
Nieuwsbrief	20 (69%)	3 (10%)
Informatie op de website	7 (24%)	0
Meespeelmomenten	10 (34%)	3 (10%)
Meegeven spelmateriaal	2 (7%)	18 (62%)
Meegeven boeken	2 (7%)	18 (62%)
Themabijeenkomsten	7 (24%)	8 (28%)
Bijeenkomsten ouderprogramma	2 (7%)	26 (90%)
Individuele gesprekken	21 (72%)	3 (10%)

Meer dan de helft van de locaties stimuleert alle ouders om ontwikkelingsstimulerende activiteiten met hun kind(eren) te doen door middel van een nieuwsbrief (69%) en individuele gesprekken met ouders (72%). Een derde van de locaties biedt alle ouders meespeelmomenten (34%), 3 locaties (10%) bieden deze mogelijkheid alleen aan doelgroepouders. 18 locaties (62%) geven ouders van kinderen met een VVE-indicatie spelmateriaal of boeken mee naar huis. Dit gebeurt slechts op 2 locaties (7%) bij alle ouders.

In de vragenlijst geven 28 locaties (97%) aan dat ze bijeenkomsten hebben georganiseerd in het kader van een ouderprogramma. Eén voorschoolse instelling geeft aan dat ze nog geen bijeenkomsten hebben georganiseerd, vanwege ziekte. Twee locaties (7%), één basisschool en één locatie voor kinderopvang geven aan dat ze de ouderbijeenkomsten voor alle ouders

aanbieden. Op één na werken alle locaties met het ouderprogramma VVE-Thuis. Eén basisschool gebruikt het materiaal van VVE-Thuis meer als basis en maakt zelf een pakketje voor ouders wanneer het thema van hun VVE-programma niet in VVE-Thuis is opgenomen.

In de vragenlijst is verder gevraagd hoeveel bijeenkomsten georganiseerd zijn sinds september 2013. Het aantal bijeenkomsten dat de instellingen sinds die datum hebben aangeboden, varieert tussen de nul en de dertien. Gemiddeld hebben de 29 locaties 5,5 bijeenkomsten aangeboden.

27 van de 28 locaties die bijeenkomsten hebben aangeboden (96%) geven aan dat ze registeren of ouders deelnemen aan de ouderbijeenkomsten. Eén locatie geeft aan de aanwezigheid niet te registreren, op deze locatie is tot nu toe één bijeenkomst uitgevoerd.

Bereik van de doelgroep

Uit de gegevens uit de vragenlijst blijkt dat het aantal ouders dat bij de ouderbijeenkomsten aanwezig is, enorm varieert, van 1 ouder tot 19 ouders per bijeenkomst. Datzelfde beeld zien we bij de gegevens die met het format voor registratie van de ouderbijeenkomsten zijn verzameld. Hier varieert het aantal ouders waarover gegevens zijn aangeleverd tussen de 2 en 23.

In de vragenlijst heeft meer dan de helft van de locaties voor drie bijeenkomsten aangegeven hoeveel ouders bij de bijeenkomst aanwezig waren; 72% heeft gegevens aangeleverd over één bijeenkomst, 69% over twee bijeenkomsten en 55% over drie bijeenkomsten. Gemiddeld over deze drie bijeenkomsten worden de ouderbijeenkomsten door 7,8 ouders bijgewoond. Na uitsplitsing van deze gegevens naar basisonderwijs en voorschoolse instellingen blijkt dat gemiddeld 11,3 ouders op de basisschool een ouderbijeenkomst bij te wonen en gemiddeld 4,7 ouders een ouderbijeenkomst op een voorschoolse instelling. Dit hangt waarschijnlijk samen met de groepsgrootte in het basisonderwijs in vergelijking tot de groepsgrootte op de voorschoolse instellingen. In de vragenlijst hebben de respondenten een schatting gemaakt van het percentage ouders van kinderen met een VVE-indicatie dat de ouderbijeenkomst bijwoont. Gemiddeld bezoekt ongeveer 57,9% van de ouders van een kind met een VVE-indicatie de ouderbijeenkomsten. Dit percentage ligt op de basisscholen (68,9%) hoger dan op de voorschoolse instellingen (48,2%).

Uit de gegevens uit het format voor registratie van de ouderbijeenkomsten blijkt dat op de in totaal 62 ouderbijeenkomsten op de 20 locaties die gegevens hebben aangeleverd gemiddeld 60,6% van de uitgenodigde ouders aanwezig zijn bij de ouderbijeenkomst. Rond de 57,7% van de ouders die niet aanwezig zijn bij de bijeenkomst, krijgt op een later moment uitleg. Daarnaast krijgen ouders soms ook zonder uitleg het materiaal van VVE-Thuis aangeboden. Zo heeft uiteindelijk gemiddeld 89,5% van de ouders die volgens de formats tot de doelgroep behoren het VVE-materiaal ontvangen.

Wanneer we op basis van de informatie uit de formats optellen hoeveel bijeenkomsten ouders bijwonen, blijkt dat de ouders gemiddeld bij 1,8 bijeenkomsten aanwezig zijn. Zoals hierboven is beschreven hebben de verschillende instellingen tussen de 1 en 10 ouderbijeenkomsten georganiseerd. We hebben berekend welk deel van de aangeboden bijeenkomsten de ouders daadwerkelijk aanwezig waren. In percentages uitgedrukt, heeft 19,5% van de ouders minder dan de helft van de aangeboden bijeenkomsten bijgewoond en 27,7% de helft of meer bijeenkomsten. Bijna een kwart van de ouders (22,3%) was bij alle bijeenkomsten die zijn aangeboden, aanwezig.

De locaties voeren allerlei activiteiten uit om ouders te stimuleren deel te nemen aan de ouderbijeenkomsten. 19 van de 28 locaties geven aan dat ze de ouders persoonlijk aanspreken en uitnodigen. Nieuwe ouders worden vaak eerst geïnformeerd over het ouderprogramma, bijvoorbeeld in een startbijeenkomst, in een huisbezoek of in een persoonlijk gesprek op de locatie. Zeven locaties benoemen dat ze hierbij de meerwaarde uitleggen, bijvoorbeeld door te benoemen hoe leuk het is voor de kinderen (3 locaties) om samen activiteiten te doen. Twee locaties geven aan dat ze aan het begin van het schooljaar een brief sturen over het ouderprogramma met daarin de planning van de bijeenkomsten. Drie locaties benoemen dat ze bij ouders duidelijk maken dat deelname aan het ouderprogramma van hun verwacht wordt, omdat hun kind deelneemt aan een VVE-aanbod. Eén van deze locaties geeft aan dat ouders

tekenen voor deelname aan de bijeenkomsten van VVE-Thuis op het moment dat ze ook tekenen voor deelname van hun kind aan de schakelklas. Na het uitnodigen van de ouders zorgen meerdere locaties ook voor herinneringen, bijvoorbeeld in de vorm van een poster in het lokaal (1 locatie), door een dag voor de bijeenkomst een sms'je te versturen (vier locaties) of ouders persoonlijk nog even aan te spreken. Twee locaties benoemen expliciet dat ouders die niet bij de bijeenkomst zijn later uitleg krijgen, maar uit de aangeleverde formats blijkt dat dit op bijna alle locaties wel gebeurt. Uit de gegevens van één locatie blijkt dat ze elke ouderbijeenkomst op twee momenten aanbieden. Eén locatie geeft aan dat als ouders vaker een bijeenkomst missen, zij hierop aangesproken worden.

Tot slot wordt aangegeven dat de ouders ook gestimuleerd worden door tijdens de bijeenkomsten ruimte te bieden aan de ouders om ervaringen uit te wisselen (2 locaties), door positieve feedback te geven en door motiverende activiteiten uit te voeren (vier locaties).

Samenwerking met CJG

Van de 29 locaties die de vragenlijst hebben ingevuld, geven 25 locaties (86,2%) aan dat ze samenwerken met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Vier locaties, allemaal van de SKSG, geven aan dat er nog niet met het CJG wordt samengewerkt ten aanzien van het verzorgen van een ouderprogramma. De samenwerking met het CJG wordt verschillend ingevuld, zo blijkt uit de toelichting bij de vragenlijst. Op 19 van de 29 locaties (65,5%) is het CJG aanwezig bij de bijeenkomsten van het ouderprogramma dat wordt aangeboden aan ouders van kinderen met een VVE-indicatie. Ongeveer de helft van deze locaties geeft hierbij expliciet aan dat ze de ouderbijeenkomsten samen met de CJG medewerkers voorbereiden en uitvoeren. Negen locaties geven aan dat de CJG-medewerkers daarnaast ook huisbezoeken aflegt, bijvoorbeeld wanneer ouders het lastig vinden om het ouderprogramma zelfstandig uit te voeren, wanneer individuele begeleiding nodig is, wanneer ouders de Nederlandse taal nog onvoldoende beheersen of wanneer ouders de bijeenkomst hebben gemist. Eén locatie benoemt dat het CJG de eerste uitleg geeft over VVE-Thuis. Verder wordt benoemd dat het CJG betrokken is bij het stimuleren van aanwezigheid bij de bijeenkomsten (twee locaties) en opvang van peuters tijdens de bijeenkomst (1 locatie).

Daarnaast noemen meerdere locaties een meer algemene rol van het CJG, bijvoorbeeld bij het bespreken van bijzonderheden over kinderen of ouders (2 locaties) en nieuwe kinderen (1 locatie), de aanwezigheid bij algemene (thema)ouderavonden (3 locaties) en het organiseren van gezamenlijke activiteiten (2 locaties).

Drie locaties van de SKSG die aangeven samen te werken met het CJG, doen dat in de vorm van netwerkoeverleg.

Samenwerking voorschoolse voorzieningen en basisscholen

Negentien locaties (65,5%) geven aan dat er samenwerking is tussen voorschoolse voorzieningen en de basisschool op het gebied van ouderparticipatie. Acht locaties geven aan dat ze de programma's op elkaar afstemmen, zodat de thema's die worden aangeboden synchroon lopen. Op één locatie is ook geregeld dat de peuterspeelzaal kinderen opvangt, wanneer er overdag een ouderbijeenkomst plaatsvindt. Zes locaties benoemen dat ze gezamenlijk activiteiten organiseren, waarvoor de ouders worden uitgenodigd, zoals een gezamenlijke afsluiting van het thema (3 locaties) of een gezamenlijk schoolfeest (1 locatie). Negen locaties beschrijven dat ouderparticipatie een aspect is dat aan de orde komt in een overleg dat er tussen de voorschoolse voorziening(en) en de basisschool plaatsvindt (bijvoorbeeld VVE-werkgroep, vensterschooloverleg, 0-6-jarigen overleg). Eén locatie geeft aan dat er een aparte werkgroep voor ouderparticipatie is, waarin de verschillende voorschoolse voorzieningen en de scholen in de wijk zijn vertegenwoordigd. Eén locatie benoemt dat ze gezamenlijke thema-ochtenden organiseren voor ouders. Verder beschrijft één locatie dat er samen een themahoek wordt ingericht op het binnenplein, waarvan zowel de voorschoolse instellingen als de onderbouw van de basisschool gebruik maakt. Eén locatie geeft aan dat ze in een samenwerkingsovereenkomst hebben opgenomen hoe het thema ouderparticipatie gezamenlijk wordt opgepakt. Tot slot noemen twee locaties dat er gezorgd wordt voor een warme overdracht.

Inschatting van het gebruik van het materiaal

Op het format voor de registratie van deelname aan de bijeenkomsten van VVE-Thuis werd ook gevraagd een inschatting te maken van het gebruik van het VVE-materiaal door de ouders. De leerkrachten/pedagogisch medewerkers schatten in dat 67,7% van de ouders het materiaal

gebruiken en nog eens 25,2% doet dat een beetje. Slechts een kleine groep ouders (7,0%) gebruikt het materiaal niet. De leerkrachten/pedagogisch medewerkers maken de inschatting dat ouders het materiaal gebruiken op basis van gesprekken met ouders (418 keer genoemd) of gesprekken met kinderen (263 keer genoemd). Verder merken ze het aan de kinderen (267 keer genoemd) of zien ze op een andere manier, bijvoorbeeld doordat kinderen werkstukken of foto's die thuis zijn gemaakt laten zien aan de leerkracht of de pedagogisch medewerker (169 keer genoemd) dat ouders het materiaal gebruiken.

Tot slot hebben we de leerkrachten/pedagogisch medewerkers ook gevraagd om een inschatting te maken van welke ontwikkelingsstimulerende activiteiten de ouders met hun kind(eren) doen. De leerkrachten/pedagogisch medewerkers geven aan dat ouders vooral voorlezen (375 keer genoemd) en knutselen (359 keer genoemd). Maar ook het voeren van een gesprekje (309 keer genoemd) en het spelen van een spelletje (339 keer genoemd) worden vaak gedaan. Gemiddeld genomen worden de vier onderscheiden ontwikkelingsstimulerende activiteiten dus door een bijna even grote groep ouders uitgevoerd. Uit de resultaten blijkt dat ouders wel verschillen in de activiteiten die ze met hun kinderen doen. Meer dan de helft van de ouders doen drie of vier verschillende activiteiten met hun kind(eren). In onderstaande tabel staat voor drie bijeenkomsten hoeveel ouders verschillende activiteiten doen met hun kind(eren).

Tabel 25. Aantal en percentage ouders dat één of meer verschillende activiteiten met hun kind doet

	Bijeenkomst 1	Bijeenkomst 2	Bijeenkomst 3
Eén activiteit	18 (17%)	24 (23%)	8 (11%)
Twee verschillende activiteiten	24 (22%)	23 (22%)	17 (23%)
Drie verschillende activiteiten	14 (13%)	20 (19%)	1 (1%)
Vier verschillende activiteiten	51 (48%)	39 (37%)	47 (64%)
Totaal ouders met activiteiten	107	106	73

Bijlage 3: Overzicht voorstellen 2015

De 1,7 miljoen euro die in 2015 beschikbaar is, willen we als volgt inzetten:

Onderwerp	Maatregel/activiteit	Budget
VVE	inrichting VVE/ basis inspectierapp VVE	12.000
	Inrichting VVE pleinen	100.000
	scholing	2.525
Schakelgroep jonge kinderen kind en	inrichting schakelgroepen	56.000
schakelgroepen nieuwkomers	intensivering schakelgroepen	140.000
zomerschool	zomerschool VVE peuters	16.000
Maken van resultaatafspraken	doorontwikkeling n.a.v. monitor	4.000
Monitor of Evaluatie van beleid	Uitbreiding Monitor VVE	6.000
Vorbereiding nieuwe beleidsperiode	Ondersteuning beleidsontwikkeling	10.000
Experiment voorb. Nwe beleidsperiode	experiment uitvoeren	50.000
high potentials/onderpresteerders	Pilot OBS de Starter/inzet CJG	20.000
startgroep 3 jarigen	2 en 3 jargen samen in de groep	13.500
Verlengde schooltijd	Intensivering VSD groepen	155.000
Toeleiding	Inzet opstap speel mee	305.000
Bezengroep taalniveau 3F		pm
Vve op locatie element ouders	materiaal	249.600
Vve op locatie element ouders	desk bevordering VVE Thuis	84.300
VVE op locatie ouders	inzet pm'ers	2.800
VVE op locatie element ouders	gespreksvoering ouders	8.000
VVE op locatie element scholing OBW	deskundigheidsbev.	155.625
VVE op locatie scholing Triple P	deskundigheidsbev.	18.000
VVE op locatie element kwaliteitszorg	ontw kwaliteitsbeleid VVE	47.000
registratie		pm
onvoorziene kosten		100.000
		1.555.350